

SANDARA

DALBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumeratą metams:

Amerikoje 2.00
 Kanadoje ir Lietuvoje \$3.00
 *Užsi metų:
 Amerikoje \$1.25
 Kanadoje ir Lietuvoje \$1.50
 Skelbimų kainas klauskite laišku.

SANDARA

327 E St. So. Boston, Mass.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA

LITHUANIAN WEEKLY

Published by Lithuanian National

League of America.

Consisting of 95 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 50,000 Lithuanians in New England, and about 700,000 in the United States

SANDARA

327 E St. So. Boston, Mass.

Nr. 7

Tel. So. Boston 2408

SO. BOSTON, MASS. VASARIO 16 D. 1928

Kaina 5 centai

Metai XY

Lai gyvuoja laisva, nepriklausoma, demokratinė Lietuvos Respublika

1918 m. Vasario 16 d. 1928 m.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO AKTAS

Vasario 16 dieną, 1918—1928 metai.

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario mėn. 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybės šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintėlė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintą tautų apsiprengimo teisę m. 18—23 d. 1917 metais, SKELBIA ATSTATANTI NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVOS VALSTYBĘ SU SOSTINE VILNIUJE ir tą valstybę atskiriantį nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad LIETUVOS VALSTYBĖS PAMATUS IR JOS SANTYKIUS SU KITOMIS VALSTYBĖMIS PRIVALO GALUTINAI NUSTATYTI SEIMAS, demokratinio būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Vilnius, vasario 16 d. 1918 m.

Lietuvos Tarybos nariai:

Dr. Basanavičius, K. Bizauskas, M. Biržiška, S. Banaitis, P. Dovydaitis, St. St. Kairys, P. Klimas, D. Malinauskas, V. Mironas, St. Narutavičius, A. Petrušis, Dr. J. Šaulys, J. Šernas, A. Stulginskis, A. Smetona, J. Smilgevičius, J. Staugaitis, J. Vailokaitis, J. Vileišis.

D—RAS JONAS BASANAVIČIUS

PENKI DIDIEJI VARPININKAI

Dr. J. Basanavičius

JO ASMENS SIMBOLISKAS VAIDMUO LIETUVIŲ TAUTOS PRISIKELIME

Tauta, turinti savo istoriją, dažniausia turia su ta istorija tampriai surišta vieną kitą žymų asmenį.

Lietuviai turi garbingą praeities istoriją ir gali pasididžiuoti žilos senovės didvyrių vardais. Naujojoje istorijoje, prasidėjusioje sąryšyje su išsivadavimu ir nepriklausomybės atkariavimu mes tuvienas iš jų, kurio vardą šiandienime daug žymių žmonių, bet dien su garbe minime, tai yra Lietuvių Tautos patriarchas D-ras Jonas Basanavičius.

Jo asmuo ir jo gyvenimas mūsų naujojoje istorijoje turi kažką simbolišką. D-ro Basanavičiaus gimimo dieną supuola su Lietuvos kariuomenės susikūrimo diena. D-ras Basanavičius gimė 1851 m. lapkričio 23 dieną. Lietuvos kariuomenė oficialiai įsteigta 1918 m. lapkričio 23 d. Tą dieną buvo išleistas pirmasis spausdintas šakymas Lietuvos kariuomenei.

D-ro J. Basanavičiaus mirimo diena ra vasario 16 d. Ji supuola su Lietuvos Nepriklausomybės šventės diena. Basanavičius mirė Vilniuje perėję 1927 m. vasario 16 d. lygiai 7 val. vakaro, sukakus Lietuvos Nepriklausomybės 9 metų, kada visa Lietuva ir užsienių lietuviai apvaikščiojo tas svarbias sukaktuves.

D-ras Basanavičius išgyveno lygiai 75 metus amžiaus ir 50 metus savo darbo tautos prikėlimui. Kaip Lietuvių tautos kelias vedė per skausmus ir garbę, per aspera ad astra, taip D-ro Basanavičiaus gyvenimas sekė per vargus, persekiojimus ir ištrėmimą į tikrąją Lietuvos sostinę Vilnių, kurio sargu jis buvo iki mirdamas ir kurio dvasia likosi miręs.

Tokie žmonės nemiršta. Ir D-ras Basanavičius, kurį šiandien lygiai metai išsisi Vilniaus Rasos kapuose, liekasi gyvais darbais. Jis gyvena su mumis savo didžia dvasia ir mes jį matysim amžius, visur susidurdami su jo žygiais, su jo pavyksu ir paminklais, pastatytais jam dėkingos atvaduos tautos ainiui.

D-ras Jonas Basanavičius gimė 1851 m. lapkričio 23 d. Vilkaviškio apskr. Bartininkų valsč. Ozkabačio kaime, iš tėvų ukininkų. Baigęs Mariampolės gimnaziją, jis 1873 m. įstojo į Maskvos universiteto istorijos filologijos skyrių, kuriam išbuvęs 2 semestrų perėjo į medicinos skyrių, kurį pabaigė 1879 m. Del silpnos sveikatos, negalėjęs priimti pasiūlymo pasilikti prie universiteto, jaunas daktaras tais pačiais metais persikėlė į Bulgariją, jos valdžios pakviestas. Bulgarija tuo metu po rusų karo su turkais tapo nepriklausoma. D-ras J. Basanavičius buvo paskirtas Lom-Palankos departamento gydytoju. 1882 m. del įsivyravusios rusofilų įtakos velionis buvo priverstas iš Bulgarijos išsikraustyti ir, po ilgos kelionės per po Serbų ir kroatų kraštus, apsigyveno Vienoje, kur toliau studijavo mediciną ir istoriją. Iš ten nuvyko Prahon, kur jam didelės įtakos turėjo Čekų tautos atgimimo studijos. Čia pat ėmė studijuoti trakų giminės senovę. Studijų tikslais lankėsi Budapeste ir Berlyne. Dar 1880 m. ėmė rašinėti į Prūsų lietuvių laikraščius "Naujajį Keleivį" ir "Lietuvišką Ceitungą".

1883 m. budamas Prahon, d-ras J. Basanavičius suredagavo istoriškąjį "Aušros" pirmą numerį. Laikraštis ėjo (Seka ant 2 pusl.)

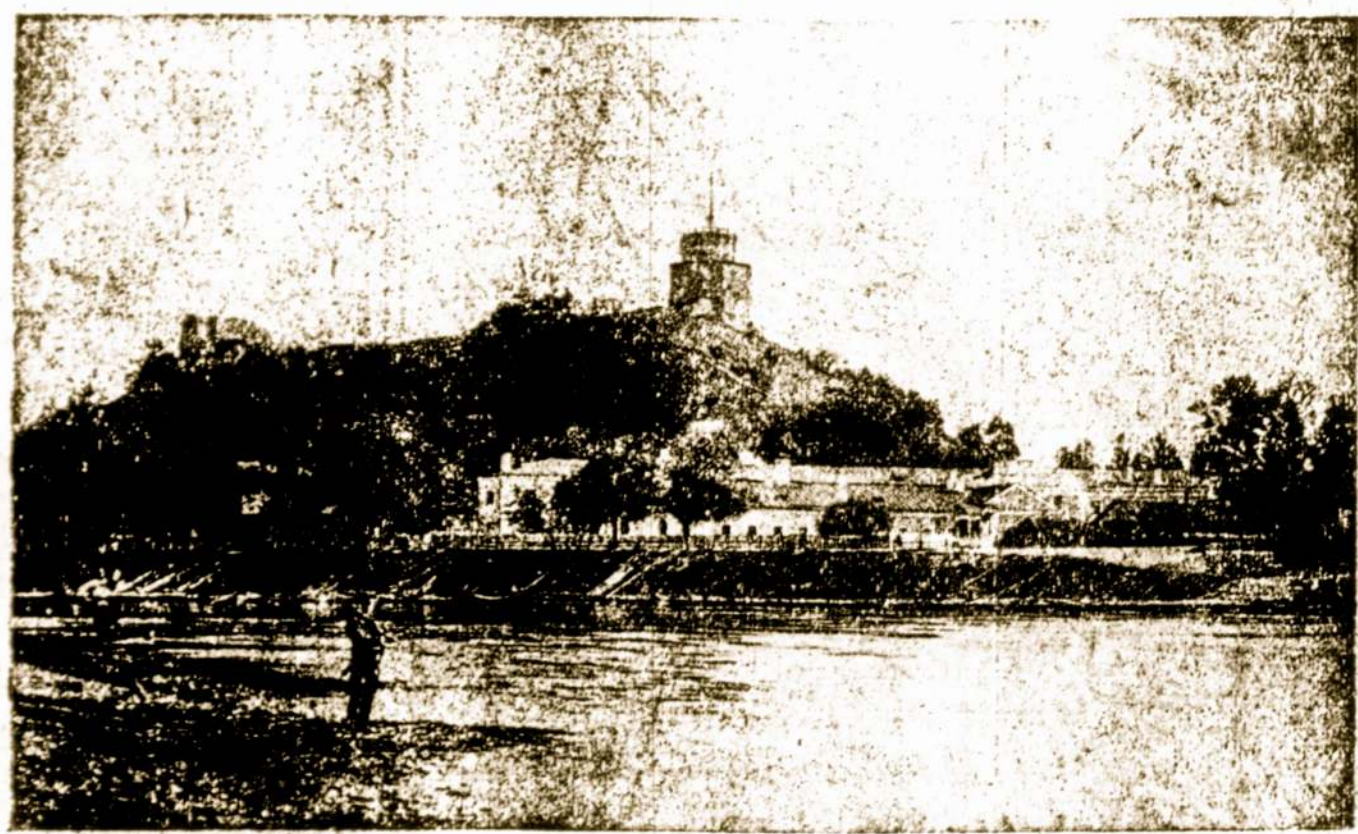
SAVANORIŲ PASAUKIMO DOKUMENTAS

Mūsų Tėvynė iš visų pusių apsupta priešininkų. Iš rytų į mūsų kraštą skverbiasi rusai siūsdami raudongvardininkų būrius ir skelbdami, kad ir pas mus jie sudarysį tokią pat Tarybų respubliką, kokia yra Rusijoje. Suardę savo kraštą, privedę ligi didžiausio bado Maskvą ir Petrapilį jie ir pas mus norėtų įvesti tokią pat tvarką.

Netikėkime rusų prizadais. Kartu su savim jie vežasi būrius savų valdininkų, badą ir naujus pančius mūsų Tėvynėi.

Iš pietų gresia mūsų kraštui lenkai. Lietuvos dvarininkų paakinti jie sudarė iš tų pačių dvarininkų Lietuvai valdyti komisiją, siunčia į mūsų kraštą savo valdininkus ir rengia kariuomenę mūsų kraštui apinti.

Po keturių metų okupacijos, išeidami iš mūsų krašto, vokiečiai vėda degybas su mūsų priešinininkais, norėdami atiduoti jų globon mūsų Tėvynę. Jie tariasi ir su bolševikais ir su lenkais.

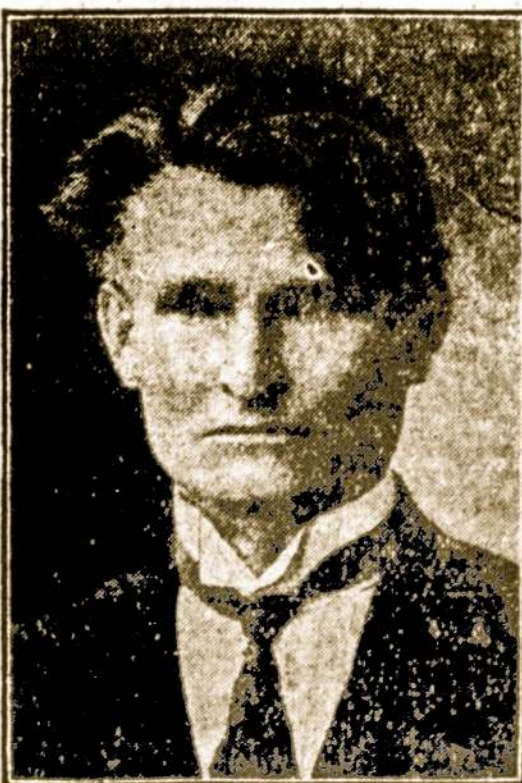

LIETUVOS ŠIRDIS—GEDIMINO PILIS VILNIUJ

Atėjo sprendžiamoji Lietuvos valanda. Lietuvos vyrai! Traukite į tas vietas, kur renkasi mūsų kariuomenės būriai. Mes turime parodyti, kad mes esame verti, to, ko mes reikalaujame. Nei vieną tautą be kovos neatgavo sau laisvės. Visi, kam brangi Tėvynė Lietuvai, kuriems rūpi, kad Lietuvoj būtų šviesa ir gera gyventi, stokim Tėvynės ginti. Kovosimė ne su Lietuvos darbo žmonėmis; jų reikalai yra mums itin brangūs, nes darbo žmonės yra mūsų visuomenės pagrindas. Mes žengiam drąsiai į kovą su svetimžemiais užgrobikais, kuriuos nuveikę mes patys teisinaigai susitvarkysim

me savo valstybę, kad vienai kitų neskriaustume ir visiems būtų gera gyventi. Jeigu gi mes šioj valandoj apvaisim Tėvynę, tai mus laukia vėl ilgi vergijos ir kančių metai. Į kovą del Tėvynės Laisvės, Dei Taikos ir Teisybės, del visų Lygybės. Tegyvuoja Nepriklausoma Demokratinga Lietuva! Tegyvuoja pirmieji Lietuvos kariuomenės pulkai! Ministerių pirm. M. Slezevičius, Užsienių reikalų ministerijos valdytojas, A. Janulaitis, Teisingumo minis. P. Lebnas, Vid. reik. min. J. Vileišis Žemės, ukio ir valstybės

turtų ministeris, Juozas Tubelis, Susisiekimo minis. vice-ministeris ir jos laik. vald. J. Šimoliunas, Maitinimo ir viešųjų darbų minis. laik. vald. J. Paknys, Pram. ir prekybos ministeris, Jonas Šimkus, Fin. minis. vald., Volde-maras Čarneckis, Švietimo minist. pavaduotojas vice-min., J. Yčas, Krašto apsaugos ministeris, Mykolas Velykis, Ministeris be portfelio gudų reikalais, Juozas Voronko, Ministeris be portfelio, Aleksandras Stulginskis, Šviet. minis. M. Biržiška. Kaunas, 1919 m., sausio 4.

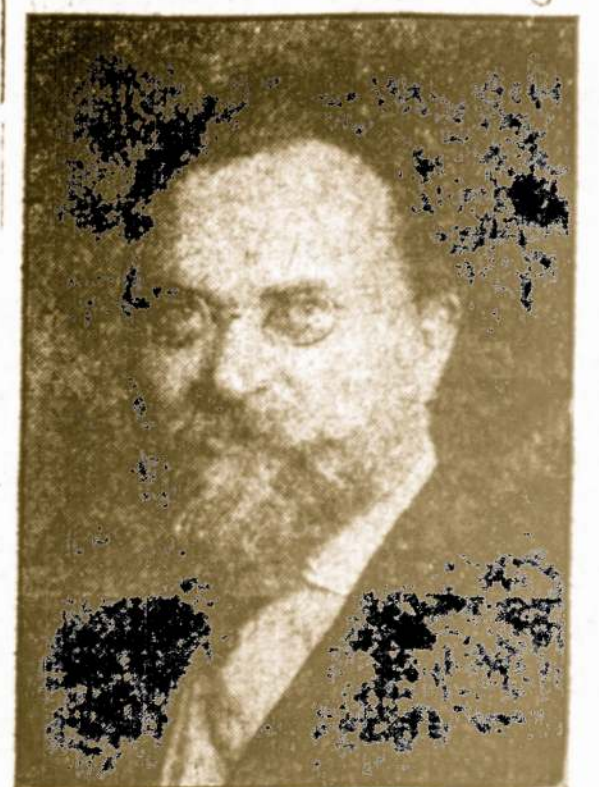

DR. KAZYS GRINIUS
 Pirmas Lietuvos Respublikos Prezidentas Demokratas.

SIS 'SANDAROS' NUMERIS TURI 16-KĄ PUSLAPIŲ

Sveikindama su 10 metų Lietuvos Nepriklausomybės skukaktuvėmis savo gerb. skaitytojus ir bendradarbius kviečia vienybėje nenuilstamai dirbti kuoskubesniam laisvės ir demokratybės laisvoje Lietuvoj įgyvendinimui.

"Sandaros" Redakcija.

DR. JONAS SLIUŽAS
 ALT. Sandaros prezidentas ir Amerikos Lietuvių Delegatas Europon 1919 m.

JONAS VILEISIS
Pirmas Lietuvos Pasiuntinys Amerikai.

D-RS JONAS BASANAVIČIUS

(Tęsia nuo I pusl.)

iki 1886 m., skleidamas lietuvių tautinį susipratimą. 1885 m. išėjo Tilžėj jo atskiri veikalai: "Apie atradimą Lietuvoj rašyto akmens", "Žirgas ir vaikas" ir "Žiponas ir žiponė".

Be to jis rašė labai daug 'Varpe', 'Vienybėj Lietuvininkų', tad vėl 'Apšvietoj', 'Tėvynėj', 'Dirvoj', 'Lietuvoj', 'Ukininke', 'Tėvynės Sarge', 'Saulėtekoj', 'Žinyčioj', pagaliau 'Vilniaus Žiniose', 'Lietuvos Laikrašty', 'Vilty', 'Lietuvių Tautoj', 'Neprikl. Lietuvoj', 'Musų Žinyne', 'Žodžiu, sunku rasti, kur savo laiku D-ro J. Basanavičiaus balso nebutų buvę girdėti. Virš visa to, d-ras B. parašė su viršum 50 literatiškų darbų, k. a. Ožkabalių dainų, Lietuviškų pasakų rinkinius, Etnologiskas Smulkmenas, Lietuv. trakiškas studijas, Iš Seinų vyskupystės istorijos, 'Žirgas ir vaikas.' Iš Didž. Vilniaus Seimo, Grovo Vyborgo kelionė Lietuvon, Apie senovės Lietuvos piliis, daug darbų apie lietuvių senovę, kalbą, dainas, kultūrą ir kt.

Dar 1883 m. "Aušros" pirmojo numerio prakalboje D-ras J. Bas. vienu sakiniu parašė visą lietuvių tautos programą, rašydamas: "Juk ir mes esame tokie pat žmonės, kaip ir musų kaimynai ir norime visomis teisybėmis, priguliniomis visai žmonijai, lygiai su musų kaimynais naudotis."

Šitie žodžiai yra dabar vadinami, kaip pirmoji Lietuvos nepriklausomybės deklaracija. Tad pirmasis ją ištarė musų tautos patriarchas Dr. Basanavičius.

1884 m. a. d. d-ras Basanavičius vėl sugrįžo Bulgarijon. Iš ten vėl persikėlė į Lom-Palanką. Nuo 1893 m. iki 1905 m. gyveno Varnoj.

1905 m., grįžęs Lietuvon apsigyveno Vilniuj, kur karštai dalyvavo lietuvių tautiniam darbe. Tais metais d-ras J. Basanavičius pasirašė garsųjį memorandumą, kuriuo lietuvių vardu buvo reikalaujama etnografiškos autonomijos, 1905 m. drauge su J. Kriaučiunu paskelbė "Vilniaus Žiniose" atsisaukimą į Lietuvos visuomenę, kurio pasekmėj įvyko Didysis Lietuvos Seimas. Seimą atidarė d-ras J. Basanavičius, kurs buvo išrinktas jo pirmininku.

1906 m. įsteigė "Sąjungą sugrąžinti lietuvių kalbos teises Lietuvos bažnyčiose", o vėliau "Lietuvių Mokslo Draugiją", kurios pirmininku velionis buvo iki šiol. Karo metu dirbo draugijos nukentėjusiems nuo karo šelpti centro komitete.

Pradėjus kurtis nepriklausomai Lietuvai, d-ras J. Basanavičius buvo išrinktas į Valstybės Tarybą. Lenkams užėmus Viniaus kraštą, jis pasiliko Vilniuj, saugodamas lietuvių reikalus, jų Mokslo Draugiją ir jos turta.

Ypatingai D-ras B. nustatė aiškia lietuvių liniją santyky su lenkais, griežtai išskirdamas ir nukreipdamas į nepriklausomą kelią lietuvių kultūrą, kuriame darbe jam ypatingai uoliai padėjo D-ras J. Šliupas.

Negalime apeiti nepaminėję didžiojo velionies ir paskutinio testamento, pasakyto per 2 dienas prieš mirsiant. Del padaryto Lietuvoj perversmo Dr. Basanavičius pasakė: "Negerai padaryta, kad politiniams tikslams panaudota kariuomenė. Tai labai kenksmingas ir pavojingas pavyzdys. Sukurti tautinę valdžią būtų galėję ir be kariuomenės pagalbos, ramiu parlamentariu keliu, nes Liaudininkų Partijoj yra daug gerų patriotų (savo patriotizmą jie įrodė savo elgesiu perversmo metu) ir prie susitarimo su tautininkais jei pastarieji būtų darę pastaruoju laiku prieš perversmą ton kryptin daugiau pastangų."

Tie, į kuriuos šie žodžiai buvo taikomi, nenorėjo, suprasti tautos patriarcho paskutinės valios, bet ją neprato visa Lietuvių Tauta ir visur matomos pastangos eiti Jo nurodytu tautinės vienybės keliu. Tad vardan Jo atminimo nesiskaldykim. o glauskimės. Tą visuotiną valią turės pripažinti ir tie, kurie šiandien tebeklaidžioja apjakime ir neapykantoj.

DESIMTIES METŲ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS REIKSMĖ

Rašo Adv. J. P. Uvick

DETROIT, Mich. — Jau praslinko stebėtinai greitai dešimtis metų Lietuvos Nepriklausomybės ir Lietuva gyvuoja — apvaikščioja savo Nepriklausomybę. Net Amerikoje augė apie tai rašo kalba, ir visi lietuvi visam pasauly atkreipė atydą, nes lietuviystės jausmai neatleidžia ir, rodos sako, "Lietuvi-Lietuvaite, jau pasaulis ir tave per pereinus 10 metų pažysta, tavo šalį tikroju vardu, LIETUVA-LITHUANIA vadina." Tiktai tas, kurio širdyje auga nepriimtinas nenaturališkas vaizdas, gali save ir savo tėvų tautybę po kojų paminti ir buti Lietuviybei neregys ir nebylys — lyg miręs, kurs skirias nuo negyvųjų tik tuo, kad vaikšto.

Ką nepriklausomybė reikiškia tautai, tai yra gilus ir svarbus klausimas, nes tautos likimas ir nusistamas pasaulio politikoj liečia kiekvieną lietuvi visose šalyse ir Amerikoje augusius, nežiurint, ar jis daug ar mažai atkreips dėmesį tai. Bukim mes kuo norim, internacionalistais, socialistais, tautiečiais, katalikais ar fašistais aplinkybės neįšvengiamos, tavo ir tėvų tautybę iškeliami ir tave maž-daug liečia.

Šalies Nepriklausomybė, zinoma, pirmiausia ir arčiausia liečia lietuvius, gyvenančius Lietuvoj, nes jei Lietuva nepriklausoma, tai šalies gyventojai, tos tautos žmonės iš savo skaitliaus iš savo pačių lietuvių pastato ypatais šalį tvarkyti. Valdžia yra ir turi buti, tiktai klausimas, ar tos pačios šalies ir tautos žmonės sudarys valdžią, ar iš kitos sveitimaučiai šalį tvarkys. Jeigu iš Lenkijos, Rusijos arba Vokietijos sveitimaučiai turėtų valią ir galią valdyti Lietuvą ir lietuvius, tai ta šalies nesivadintų nepriklausoma, nes ji priklausytų Lenkijai, Rusijai arba Vokietijai. Mes ir Lietuvos žmonės neapvaikščiotumė Vasario 16-tą kaip lietuvių šventę, bet vietoj ton gen. Pilsudskio, prez. Von Hinderburgo arba Lenino dieoną. Apart kelių išgamų nei vienas neapgailestauja, kad vietoj gerbimo Pilsudskio, Hinderburgo arba Lenino apvaikščiojame Lietuvos nepriklausomybę.

Idant suprasti pilnoje prasmėje šalies nepriklausomybę, reikia išvaizdinti kokis skirtumas būtų. Ar būtų geriau lietuviams ir lengviau, jeigu valdžios reikalais reiktų kreiptis prie Stalino Rusijoj, ar Varšavos valdonų? Vien ta žinia, tas jausmas, kad mes patys savo šalį valdom ir nesam politiškai vergai kitos šalies, suteikia jausmą lygybės su kitais. Pradedam ir mes suprasti, kad kitataučiai tiktai tokie, kaip ir mes, ir apsidarę pamatom, kad mes esam

dar ir toliau pirmyn nužengę, kaip nekuriot kitos tautos.

Kol Lietuva buvo politikiškoj vergijoj, ar girdėjom kas savo artistus, kaip žymius lietuvius? Juk jų beveik nebuvo, nes didžiama jų kitataučiais buvo žinomi. Mes jų negalime kaltinti, nes tas sulig aplinkybių neišvengiamas, nes pas pačius lietuvius nebuvo progos. Pirmiau lietuvi patys jautėsi antraeiliais, rusai ir lenkai užimdavo žymesnes vietas, dabar jau tarp savųjų randam didelių skaitlių advokatų, gydytojų, inžinierių ir visokiose profesijose rasime lietuvių. O kas svarba, tai kad jų kilmė neslepia, nes tautybės šaltinis randasi ant žemlapio ir galim koznas sakyti, čia Kaunas, Lietuvos sostinė, netoli Vilnius ir ten Lietuvos širdis — Lietuvai priklausom, bet Vilnius dar neatgavo sau nepriklausomybės ir ten Vasario 16 apvaikščiojimo nebus.

Mums Amerikoje gyvenantiems Lietuvos nepriklausomybė irgi turi didelės svarbos. Juk koznas lietuvis, kuris save ir visus savo tautiečius nenori matyti politiškais kitataučių vergais, džiaugiasi ir Amerikoje gyvendamas Lietuvos nepriklausomybe, nes musų tautybės jausmai tie patys. Čia augusiams ir smagėsnis jausmas, linksniau, jeigu mes galim sakyti, kad lietuviui ne tik kad turi savo šalį, bet kad ir patys jos valdonais yra. Jau nereikia sakyti "I am a russian of lithuanian descent", arba esu lietuvis, bet Rusija mus valdo.

Turėdami dalykus su Lietuva, jau randame Lietuvos konsulatą, ir jis su mumis elgiasi ne kaip su vergais, bet tos šalies, kurią jis atstovauja, piliečiais, viengėniais, jis mums tautybės žvilgsniu lygus su mumis. Amerikos valdžia ir šios šalies piliečiai vien delto, kad mes pasaulinėj politikoj turime balsą, nes mes patys už save jau kalbam, įvertina tai ir jau suprantančios ypatais musų nebežemina kaip "inferior race".

Gal nėra lietuvi, kuris negeistų-nesidžiaugtų, ir nors savo minčia, 16-ta Vasario, o gal ir skaitydamas šį menką raštą Amerikoje augusi ypata, keliaus Lietuvon minčia žaibo greitumu ir sveikins savo viengėnius, sakydamas "sveiki broliai tautiečiai, lai gyvuoja jūsų šalis, tauta ir nepriklausomybė." Jeigu ir

yra mažas skaitlius musų tarpe, kurie ekonomijos klausimą neatskiria nuo tautybės arba tautybės ir savo nesupratimu ir apsiėjimu prisiskaito prie tautybės išgamų, tai mums mažas nuostolis ir reikia tiktai gailėtis tokios ypatos. Visi lietuviiai nežiurint kokių pakraipų, galim viengėniai sakyti "Lietuva Respublika jaunutėlė per 10 metų savo ekzistavimu yra toli nužengus." Jos pinigai, paštas ir tarptautinis stovis sulyginant su kitoms jaunutėlėms yra labai geras, mums da neteko sarmatyti Lietuvos.

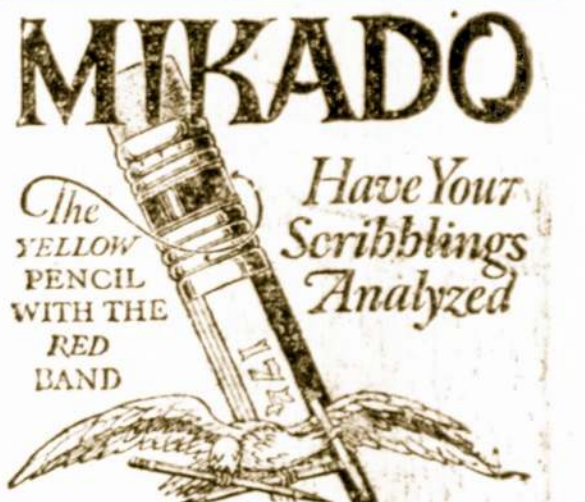
Lai gyvuoja Lietuvos šalis, jos nepriklausomybė ir laisvė lietuvių.

KUR LENKAI GAVO UZTARĖJĄ

RYGA. I. 21. M. k. Latvijos laikraščiai praneša, kad "Pato" atstovas Oringas, budamas Kaune, kreipėsi į krikščionių demokratų lyderį kun. Krupavičių ir prašė jį paveikti ir prof. Voldemaro vyriausybę, kad ji greičiau pradėtų derybas su Lenkija del santykių atnaujinimo. Krupavičius atsakęs Oringui, kad jis ir visa krikščionių demokratų partija yra pilnai solidarūs su prof. Voldemaro politika link Lenkijos.

MAZAS BERGANTIS VAIKAS PASVEIKSTA

Tėvas rašo: Malonėkite prisistatit dar du bukėklus jūsų stebuklingų vaistų. Prisiskaitit kuogrečiausiai, nes labai reikalinga. Negalim be jos apseiti. Aš vartoju Bulgarijos Zolij (Kraujo) Arbatą per visa žiemą del mano keturių metų vaistai. Su nugarba John H. Olson, Sioux Rapids Mich. Bulgarijos Zolij (Kraujo) Arbatą yra parhoduama visų aptiekėrių visur, 75c ir 1-25c, arba per pašta. Adresuokit H. H. Von Schlick 47 Marvel Bldg, Pittsburgh, Pa.

Louise Rice, world famous graphologist can positively read your talents, virtues and faults in the drawings, words and what nots that you scribble when "lost in thought". Send your "scribbles" or signature for analysis. Enclose the picture of the Mikado head, cut from a box of Mikado pencils, and ten cents. Address Louise Rice, care of LAGLE PENCIL CO., NEW YORK CITY.

Del Reumatisku gelimo, neuralgijos, paprasto Persialdymo, skaudžių raiumenų, išsinarinimų ar išsiskutumų Naudokite DR. RICHTERIO Inkaro Rusies PAIN-EXPELLER! Vaislaženis rekonstruotas S. V. Pat. Bure. Nėra tikrasis, be musų Inkaro vaista. Ženkite. Vaistinėse po 35c ir 70c. F. A. RICHTER & CO. Bery & Se. 5th St. Brooklyn, N. Y.

Sandaros Imnas

V. STAGARAS M. M. J. 72 MIKAS PETRAUSKAS Varžiai

Sheet music for 'Sandaras Imnas' (BALSAS and PIANAS)

Sheet music with lyrics: 1. Lie-tu-va, mūs Mo-ti-nė lė 2. San-da-ra už Dar-bo žmo-gų

Sheet music with lyrics: Am-žius iš-ver-ga-vo, Ne-pri-klau-so-ma vėl Stos, kad ji ap-gin-ti, Sa-ži-nėj kad būt pa-

Sheet music with lyrics: kė-lės, skai-stu-mė-lyj sa-to-gu, Ne-var-žyt'nieks min-

Sheet music with lyrics: vo San-da-ros rink-ti-niai vy-rai Gint jos ti, Pri-da-bo-sim, kad Sa-le-lėj, Kur dar-

Sheet music with lyrics: Lai-sve i-mas, Kad De-mo-kra-ty-žė-liai rū-tu, Tel-sin-gu-mo-bū-

Sheet music with lyrics: bei ty-rai Pri-gel-bėt au-gi-mas, tu ga-lė Ir skriau-du ne-bū-tų!

Laisvoji Lietuva

Vasario 16, 1918 m.
SALVE PATRIA!

I

Stai, svetimą jungą ir pančius numetus,
Iškėlus galvą link tyro dangaus,
Tėvynė išvydo palocius saulėtus,
Kur linkui keliauja troškimai žmogaus.
Jo veidas nušvito ir upas atgijo,
Krutinėj suvirpo džiaugsminga viltis,
Jau plieno rėžiniai ant žemės rudija,
Ir aiškiai vaizduojas skaiti ateitis!

Per šimtmečius sunkią ji priespaudą kentė,
Visi laukė ir laukė progos nuobodžiai;
Ant galo sulaukė tą didžiąją šventę,
Ir puošia jos galvą vainikas didžiai.
Vainikas garbingas, vainikas žieduotas,
Vainikas liuosybės ir laisvės brangios:
Gamtos valia skirtas, gyvenimo duotas,
Pritaikytas laiko prie išveizdos Jos.

Nudžiugo Tėvynė, Jos akys sužibo...
Sujudo Jos sunų, ir dukters smagiai,
Ir stoji talkoje į šventąjį darbą,
Ir dirbo, kiek pajiegos velijo, Jai.
Visų buvo veidas blaivus, nors rasotas,
Visų buvo tiesiai iškilus galva:
Visiems aiškiai rodė numatymas, protas,
Kad greitai gal buti LAISVA LIETUVA!

Isrodė, kad lupos Teisybės prabilo,
Kad vaistai pribrendo sunkiosios kovos,
Kad Saulė skaistesnė ant skliauto iškilo
Padangėje mūsų brangios Lietuvos.
Ir broliai-artojai su atyda sėjo
Dejas Brolystės, Lygybės, Šviesos;
Statydami rumus į ramščius jie dėjo
Piliorus Liuosybės ir Laisvės, Tiesos.

II

Vasario 16, 1928 m.

PATRIA DOLEROSA

Šiandieną sukako dešimt metų laiko,
Kaip mūsų Tėvynė savistovė liko —
Po karės žudynių, šlamėjimo šlo,
Iš amžino kapo garbingai pakilo;
Po ilgo laukimo liuosybę atgavo:
Padangėn iškėlė trispalvę vėliavą —
Tai didelė šventė, brangi yra diena
Ir laikas džiaugsmingas del mūsų kiekvieno!

Nors šventė džiaugsminga, bet veidas Tėvynės
Skausmus savyj reiškia, perlais dar patvines;
Ji džiaugias ir verkia, į aukštą vis žiuri, —
Nes savo širdyje dar dvi žaizdas turi.
Viena žaizda, lenkai Jos Vilnių naikina;
Kita, tai Jos sunų Ją pančiais rakina —
Net būrną užčiaupia, ir taip visai engia,
Ir diena po dienai Jai kapą vėl rengia.

Ir taip mus Tėvynė per šią didžią šventę,
Naujus smugius gavus, taip kenčia kaip kentė!
O žmonės, o žeme! Kur širdys? Kur Protas?
Kur eina pasaulys? Ir kas tame kaltas?
Ten lenkai mus Vilnių užgrobę apsėdo, —
"Fašizmas" čia daro ir gėdą ir bėdą!
"Fašizmas" čia daro ir gėdą ir bėdą!
Ir kam, o Lietuva, tuos sunus auklėjai,
Kurie tikslai liko šalies niekadėjai?!

O broliai, o sesers! Lai šioje dienoje
Visų mūsų širdys karštai užliepsnoja!
Ir stokim į talką, į kovą iš naujo, —
Į darbą Tėvynė visų reikalauja.
Pecias visi remkim, statykim krutinę, —
Apginkime savo vėgvingą Tėvynę.
Nuo lenkų beširdžių, klaidingų "fašistų" —
Kad Laisvė, Lygybė šalyje pražįstų!...

Nadas Rastenis

AR BUVO LIETUVA, BAŽNYTINE VALSTYBĖ

Rašo M. Stakėnas

I. LIETUVA PAGONYBES METUOSE

Stabmeldybės arba pagonybės kultūros ar civikos laikuose Europoje taip lygiai ir Lietuvoje bažnyčia, tikyba bei religija arba ir dievybė buvo autonominis provincijos geografiškas dalykas. Pagoniškam sviete daugdievinės religijos metuose taip visoje Europoje kartu ir Lietuvoje nebuvo valstybinės tikybos, nei religijos, nei Dievo ir nei bažnyčios. Mat pagonams tikyba, bažnyčia ir dievas buvo privatiškas dalykas.

Did. Kung. Gedimino ir Algirdo metuose tarpe 1315 ir 1377 m. Lietuvos Nepriklausoma Kunigaikštija buvo de jure pagoniška (skaityk dviejų pėdų storumo istorijos knygą "The New Larned History" 6-tam sutrauk. "Lithuania") Paminėtoje sutraukoje kalbama, kad Gediminas miręs pagonu budamas. Jo i oėdinis Algirdas tikslai oriēmės krikštą Rytų arba graiko katalikų bažnyčios del politiško žvilgsnio. Mat vedė už moterį rusę Vitebsko kunigaikščiutę. Tai per sužiedotuves buvo apkrikštytas. Gedimino ir Algirdo laikai atvaizdina Lietuvos didybę, garbę ir narsybę.

Krikščionybė Lietuvoje buvo pripažinta legalė dokrina tikslai po Keistučių viešpatavimo 1386 m. Haylens žnygnas "The Dictionary of Dates" sutraukoje "Krikščionybė" paduoda metus, kur kokiose Europos valstybėse krikščionybė buvo legalizuota: Romėnų imperijoje 312 m., Francijoje 496 m., Saksonijoje 785 m., Danijoje 827 m., Čekijoje 894 m., Rusijoje 940 m., Lenkijoje 992 m., Hungarijoje 994 m., Norvegijoje 998 m., Švedijoje 999 m., Prusijoje 1227 m. ir Lietuvoje 1386 metuose. Dabar visai aišku, kad Lietuva pagonybės metuose nėra buvusi bažnytinė valstybė. Pagoniškoje Lietuvoje viešpatavo tolerancija arba tikiškiška laisvė. Legalizavus krikščionybę buvo galima platinti Rymo katalikizmas, taip pat lygiai Rymto bažnyčios mokslo žnyčia arba "The Catholic Encyclopedia" 12 tome sako: "Lietuvoj buvo 320 protestoniškos bažnyčios. 2000 didžiųjų ar bajorų buvo reformatai. Lietuvoje reformacija pradėta skelbti 1537 metuose."

Kun. J. Staugaitis knygoje "Bažnyčios Istorija" 107 puslapy sako kad "1420 m. Žemaitijoje bebuvu 9 katalikų bažnyčios." Kitur kitas svietiškas istorikas priparodo, buk vyskupo Giedraičio laikuose Žemaitijoje bebuvu tik 7 R. katalikų kunigai. Gabus Rymo bažnyčios istorijos ekleziastikos žinovas kun.

plaukė per lenkus, lotynų ir lenkų kalbomis. Užtai tos rusies krikščionybė prastai buvo toleruojama.

II.

LIETUVA REFORMACIJOS LAIKUOSE.

Reformacijos arba protestonizmo laikai skaitosi kaip tik su pradžia 16-to šimtmečio. Reformacija Lietuvą užkariavo lengvai. Mat Lietuvos katalikizmas buvo vos tikslai vieno šimtmečio senumo. Ir tai dar buvo dviejų rusių. Tai yra Rymo papos ir rytų graiko-katalikizmas, Konstantinopolio patriarcho. Taip pirmas ir antras buvo nepriklausomi nuo valstybės. Nors katalikizmas nuo 1386 metų iki 1530 metų šitą buvo Lietuvoj inėšęs, bet su valstybe nieko nepaprasto neturėjo. Aišku kad ir tuomet nebuvu Lietuva bažnytinė valstybė.

Lietuvoje reformaciją parnešė lietuviai studentai iš Karaliaučiaus universiteto universiteto. Pirmuoju reformacijos skelbėju buvęs Abraomas Kulva. Jisai jau veikė Lietuvoje 1530 m. Istoriški Vilniaus miesto užrašai liudija, kad Abr. Kulva 1539 m. Vilniuje įsteigė pirmą Augštąją Mokyklą arba gimnaziją del 50 jaunuolių. Kiek pirmiau kiti Lietuvos reformatoriai ar protestantai kitur veikė.

1534 m. Tauragėj įsteigė mokyklą J. Bartašūnas, Joniškyj kun. M. Lanski. Prusų lietuvių veikėjas Martynas Jankus ir p. Neris knygutėje atspaustoj 1893 m. "Praeitė Vilniaus ir jo Pirmbuvusios Akademijos" labai įdomiai atvaizdina delko reformaciją Lietuvoje taip lengvai priėmę. Knygutėje yra pasakyta, kad 1556 m. Lietuvoje reformatų arba protestonų buvo mokyklos Vilniuje, Biržuose, Šydlavoje, Kedainiuose ir Brastoje. Vilniaus ir Biržų buvo skaitomos gimnazijomis. Trečioji krikščionybė daugiau progresyviškesnė už pirmąją ir antrąją krikščionybę. Reformacija ėjo grynai lietuvių prigimta kalba. Užtai jinai greitai užkariavo Lietuvą. Apie Lietuvos reformacijos greitumą išaugimą rašo pati Rymo bažnyčios mokslo žnyčia arba "The Catholic Encyclopedia" 12 tome sako: "Lietuvoj buvo 320 protestoniškos bažnyčios. 2000 didžiųjų ar bajorų buvo reformatai. Lietuvoje reformacija pradėta skelbti 1537 metuose."

Kun. J. Staugaitis knygoje "Bažnyčios Istorija" 107 puslapy sako kad "1420 m. Žemaitijoje bebuvu 9 katalikų bažnyčios." Kitur kitas svietiškas istorikas priparodo, buk vyskupo Giedraičio laikuose Žemaitijoje bebuvu tik 7 R. katalikų kunigai. Gabus Rymo bažnyčios istorijos ekleziastikos žinovas kun.

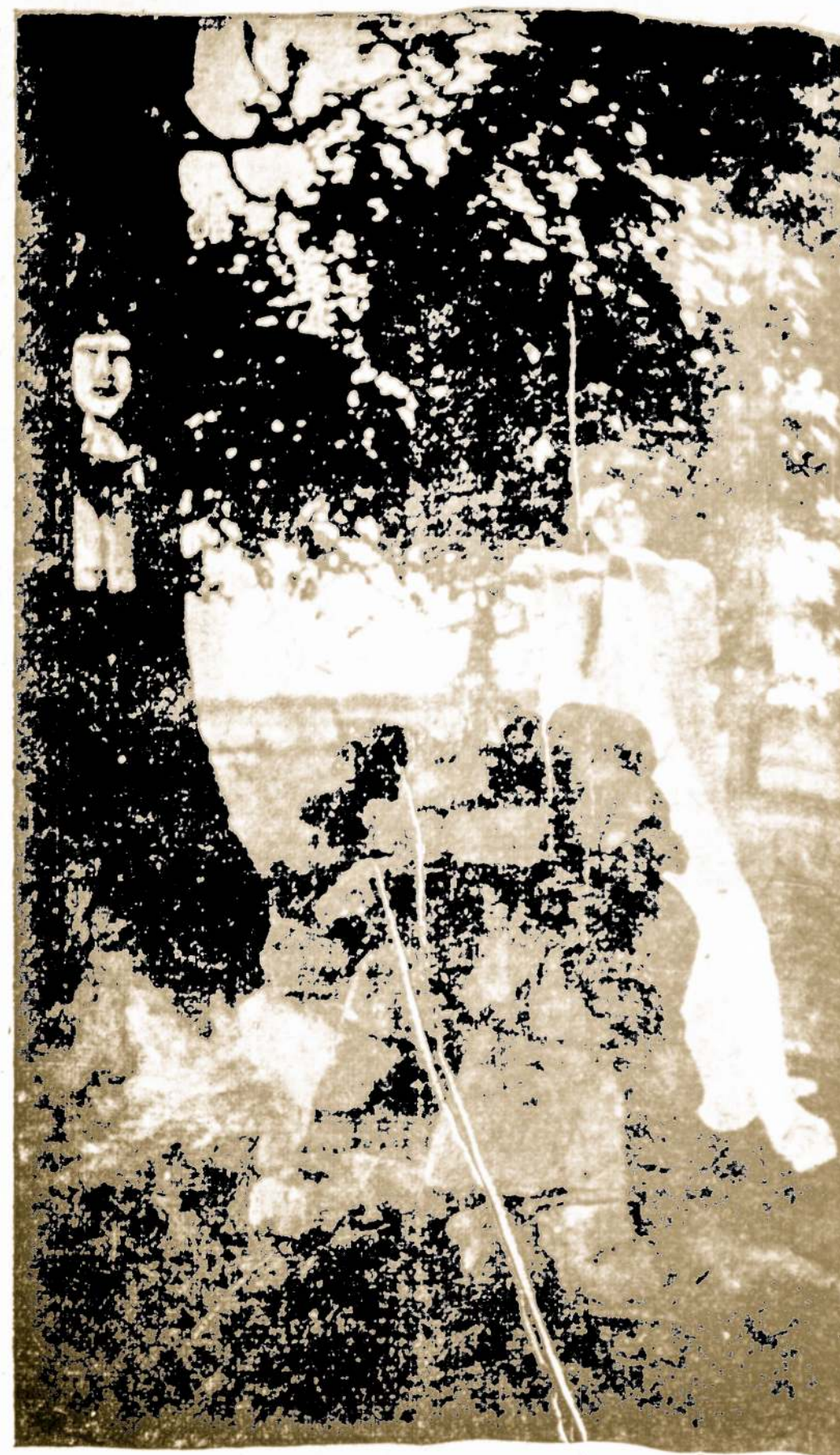
nig. Kazimieras Prapoliainis savo svarbioje knygoje "Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje" 35 puslapy sako: "Pasirodžius tātai Lietuvoje pirmiems naujanybių reformacijos bei protestonizmo) skelbėjams, Lietuvos magnatai nusikratė unijos su Lenkija ir puolė į naujojo tikėjimo prieglobstį. Bajorija sekė didžiunus, minios ėjo ten, kur ponai liepė joms eiti. Gi ėjo su horu, nesa liuteronų (reformatorių arba protestonų) susirinkimuose girdėjo pamokslus prigimta kalba ir matė daug lenkų dvasiškių atsimitimų. Mat, apsigyvenę Lietuvoje, lenkai ganytojai kunigai) buriais nusimesdavo žemyn kunigiškus rubus, vesdavo pačias ir katalikų bažnyčias paversdavo kalvynų arba liuteronų maldnamiais."

1522 m. buvo paskelbta nepriklausomos Lietuvos kunigaikštijos Lietuvos Statutas (įstatymai). Tie įstatymai buvo kopijuoti iš pagoniškos jurestependencijos, gvarantavo religišką laisvę kiekvienai tikybai. Tuo laiku Did. Kunig. Lietuvoj buvo Zigmantas I. Jisai nors buvo R. katalikas, vienok kitatikių nepersėkiojo. Mat Lietuvos kunigaikštijos įstatymai toleravo kiekvieną religiją lygiai ir ne viena atskira bažnyčia negalėjo turėti didesnės privilegijos. Zigmantas II (Zig. I sunus) taip pat buvo R. katalikas. Pastarasis daugiau simpatizavo reformatams, negu R. katalikams. Zigmantų viešpatavimas tęsiasi tarpe 1506-1569 m. Taigi prie Zigmantų Lietuvoje buvo įsigalėjusi reformacija. R. katalikų kunigų susivažiavimas (synodus) vadovaujant vyskupui Algimandui 1555 m. pareikalavo iš Vatikano užsieninės paramos prieš reformatus. Po to reikalavimo iš užsienio atėjo Jezuity, ordenas ir lenkai. 1569 m. užsienio gaivalų sufabrikuota įvyko taip vadinkama Liublino unija ir žuvo Lietuvos nepriklausoma kunigaikštija lenkų bangose. Dabar aišku, kad prieš Liublino uniją reformacijos laikuose nebuvu Lietuva bažnytinė valstybė. Kas dėjosį Lietuvoje po Liublino unijos, Lietuva užtai neatsako. Mat viskas paėjo nuo Lenkijos. Lietuva taip pat neatsako, kad dėjosį po Rusija carizmo laikuose.

III.

LIETUVA RESPUBLIKOS METUOSE

Jau radome, kad Lietuva nebuvu bažnytinė valstybė net viduramžiuose arba pagonybės laikuose. Dabar prie krikščionių demokratų vadovybės galima sakyti Lietuva buvo religiška valstybė. Bet jokios de jure sutarties neturėjo

SENOJI LIETUVIŲ TIKYBA

Vaidylutė prie aukuro ties Perkuno altorium,

nei su viena bažnyčia. Šiandieną girdime, kad dabartiniai Lietuvos valdovai kurie įsigavo valdžioje 17 d. gruodžio, 1926 m. smurto kėlu, jau patvirtino konkordatą su Vatikanu. Reikičia dabar Lietuva jau tapo bažnytinė valstybė. Tiesą pasakius, Smetona Voldemaras nereprezentuoja Lietuvos piliečių valdžią, bet smurtininkų fašistų valdžią. Tai ir už tą konkordatą Lietuva neatsako. Reikia žinoti faktas, kad tie patys politiški puvėsiai 9 metai atgalios buvo pastatę Lietuvą ant monarchistinės papėdės su karaliu Urachu (yokiškų princu). Buvo parašę net konservatyvę, monarchistinę konstituciją. Ar matė Lietuva tą konstituciją ir karalių Urachą -Mindaugį? Ne, ne. Mums atrodo tasai Voldemaro Smetonos konkordatas su papa patiks tokią pat "garbę" kokią patiko "karalius" Urachus!.

Mūsų visų obalsis: "Šalin konkordatas! Lietuvos Respublika negali buti bažnytinė valstybė!.."
M. Stakėnas.

MOTERS KAINA

Ugando negrai labai pigiai vertina gražiąją lytį. Gražiausioji moteris kainuoja pas negrus nebrangiau už avį. Dažnai moteris lygiomis keičiamos į avis. Kafrai atiduoda moterį už kelis šovinius arba adatas. Vidurinėje Azijoje moteris vertinama kiek daugiau. Jeigu urbekas nori vesti merginą, tai ją deda į svarstyklės. Į kitą svarstyklių lėkštę turi buti padėta tiek sviesto, surio ir riebalų, kad tarp lėkščių

butų pusiausvira. Tai ir esanti nuotakos kaina. Tokiu būdu storesnė mergina — kainuojanti brangiau už liesą.

Tolimuose Rytuose verda smarki kova del moterų bubikopfo. Konservatyvus Japonijos ir Kinų sluoksniai energingai kovoja su Europos ir Amerikos moterų mada nešioti trumpus plaukus. Įvairiose Kinų vietose taip pat ir Filipinų salose moteris, nusikirpusios plaukus, yra apdedamos specialiu mokesniu. Stambiausioji Japonijos kinematografų bendrovė pašalinu visas bubikopfotas artistes ir žada priminti jas atgal, kada joms ataugės plaukai. Japonijos policija pranešė, kad kiekviena moteris su trumpiais plaukais busianti laikoma bolševikė. Mandžiurijoje įsakymu yra uždrausta mokslieviams kirpti plaukus.

Baltimorės universiteto studentas F. Roberts 67 m. amžiaus yra darbštus žmogus. Nežiurint senų metų, lanko universitetą, įdomausi įvairiom mokslu šakom, daug skaito, rašo, groja ant vargonų, mezga sau svederius ir kojines, išsiplauna kambarį ir verdasi valgius.

MONTELLO LIETUVIŲ GYVENIMAS

MONTELLO, MASS.

Tur būti nėra nei vienos tokios kolonijos kaip Montello Lietuvių kolonija. Čion lietuviai yra apsigyvenę vienoj day miesto, ir visai mažai yra svetimtaučių. Įėjęs į Montello žmogus jaučiasi lietuviškam miestely; čion jie turi savas nuostavybes, savo biznierių, visokių rušių, lietuviai turi nuosavus namus apie 200. biznio įvairių šakų, vieną aptieką, vieną Real Estate ir insurance ofisą, vieną anglinę, 3 grūdų pardavinėtojus, du garadžius, 2 toniko išdirbystę, 3 geležų ir maliavos, 1 dešrų krautuves, 1 elektrikinis, 5 duonos kepyklas, 10 drabužių ir čėverykų krautuvių, 4 restoranus, du pulrumių, 2 fotografai, 1 baterijų dirb., 2 rakandų (furniture), 3 šaučiai taiso čėverykus; 24 bučėrnės ir grosernės, 5 kriaučiai, 5 plaukų kirpyklos, 1 kėndžių krautuvi, 2 muzikališkų daiktų, 1 laikrodžių, 1 drūkorių. Prie įvairių biznių yra net 80 suviršum biznierių, tai mažai yra kolonijų, kurios gali lygintis su monteliečiais. Tik bėda yra tame, kad lietuviai neturi drąsos stoti tarpe svetimtaučių. Visi trinaši tarpe savųjų, nors nekurių yra per daug.

Lietuviai užlaiko savo nuostavybes gražiai, randos tarp lietuvių nėra brangios, galima gauti 4 kambarius nuo 14 iki 18 dolerių į mėnesį. Tarp amerik. už tokius pat kambarius reikia mokėti nuo 20 iki 25 dol. ant mėnesio.

Čio yra dikčiai prisistatę didelių namų po 3 kambarius šeimynai, nes tuose laikuose buvo reikalavimas tokių, kada dar buvo mažos šeimynos. Bet dabar pasijuto daug apsigavę; nes dabar jau reikalinga 5 kambariai, kada šeimynos padidėjo, vaikučiai saugę ir kiekvienas nori turėti atskirą kambarį. Daug jau turi nusipirkę nuostavybę tarpe amerikų. Jeigu būtų galima surokuoti visą lietuvių nuostavybę tai į eitum į milijonus dolerių.

Brocktonas yra gražus miestas, turintis 60 tukstančių gyventojų. Indus trija vien čėverykų, kitokių išdirbysčių labai mažai, taigi ir lietuviai daugumoje užsiima batų fabrikuose. Profesionalų dar neperdaug, bet jų skaičius kas met pradeda augti, nes daug jų lanko mokyklas ir tikimės trumpoj ateityje pasidaugins. Pirmieji piliečiai mokslą mažai įvertino, bet dabartiniai tėvai pradeda daugiau rūpintis, kurie augina savo šeimynas.

Aukstesnes (High) mokyklas lanko daug lietuvių, net ir sporto šakoj pasižymi labai puikiai. Praeitą

Remkit biznierių kurie čia garsina. Patinize our advertisers

metą High School tymas atsižymėjo keleta lietuvių gana puikiai, bet vienas buvo iš svarbiausių, kad net ir tyto kapitonas buvo lietuvis **Bajorunas**. Amerikonai nesykį sakė: malonu žiūrėti į tą vaikną, tik visai bėda, kad mes jo pavadės negalim ištart, mat jis

rašo pavardę lietuviškai.

Kitoj sporto šakoj, tai base ball, netik jaunieji, bet ir senesni pamylėjo žiūrėti, nes čion yra lietuvių tymas vardu šv. Roko ir lošia su amerikų tymais per visą vasarą. Jeigu kur lošia lietuvių tymas tai ir lietuvių pilnas parkas žiūrėtojų. Tai tiek tuom sykiu, į kitą metų pažymėsiu visus geriau atsižymėjusius visose sporto šakose.

Korespondentas

Tel. 5744

Adams Drug

& CONFECTIONARY STORE

15 INTERVALE ST. MONTELLO, MASS.

Savininkas Adomas Jezukevičius

Tik viena tokia krautuvi Montelloj, kur galima gauti visokių gyduolių, Face Powder, Cold Vanishing and Cleansing Creams, Hair Tonic ir Shampoos.

Taipgi visokių saldainių (candy) palaidinų svarais ir gražiose baksuose, baksas parinkta vienas iš gražiausių visokios kainos.

Skaniausių minkštų gėrimų kokių tik Amerikoje yra. Taipgi Ice Cream Parlor yra, kur galima atėjus su mergina ar draugu prie stalo atsisėdus užkasti skanių Colleges Ices, arba Banana Royals.

Yra geriausių cigarų, cigarečių, pypkių ir tabako. Visokių magazinų, knygų ir laikraščių, popierių laiškam rašyti ir daug kitokių daiktų.

KIEKVIENAS ATĖJĖS BUS UZGANĖDINTAS

Brockton National Bank

CEKIŲ ACCOUNTAI, TAUPINIMO ACCOUNTAI, SAFE DEPOSIT BAKSAI

Užsienių Maino Pirklystė

Meš traukiam ant visų dalių pasaulio

OFISAS: 90 MAIN STREET

Campello Skyrius — 1098 MAIN STREET MONTELLO, MASS.

Turtas virš dešimtis milijonų dolerių

SENA DIDELE, TVIRTA BANKA

Member Federal Reserve System

Avon Coal & Grain Co.

AVON, MASS.

Užlaikau gerus anglis.

ANGLIS

Franklin stove.....	18.25
" Egg	18.00
" Nut	17.50
" Broken	17.00

WHITE ASH IR LEHIGH YRA PIGESNI

Klauskites pas mūsų agentą:

C. P. YURGELUN

630 N. MAIN ST. MONTELLO, MASS.

Tel. 228

FRANK DUOBA

Užlaiko pirmos klesos kepyklą

201 AMES ST. MONTELLO, MASS.

PROGRESS SHOE MFG. CO.

1917 metais pradėjo organizuoti čėverykų dirbtuvę. Į pagelbą pasikvietė L. Atstatymo bendrovę ir sukūrė naują korporaciją vardu Progress Shoe Mfg. Co. 1918 metais prasidėjo akcijų pardavinėjimas. Viena akcija \$100. Čėverykų dirbtuvė tai buvo naujas sumanymas, kurs netik užinteresavo savo kolonijos lietuvius, bet ir kitų miestų. Prie organizavimo prisidėjo L. Atst. bendrovė, atsiųsdama P. Žiūrį už organizatorių Progressui. Žiūris budamas jaunas ir pilnas energijos griebėsi už darbo, sukėlė kapitalo kelias dešimtis tukstančių ir pradėjo dirbti čėverykus. Vietą nuomavo nuo Cosmopolitan Garment Co. Bet Žiūris neilgai dirbo, aplėdo vietą. Paskiau pasirodė, kad vieta permaža, pirkto nuosavą dirbtuvę 1919 metais. Tuose laikuose dirbtuvės biznis ėjo gerai, šerai buvo pardavinėjami, tai pinigų buvo iki valiai, visi vėlėjai gavo gerą užmokesį, nors nekurie netiko savo vietose.

Pavasari 1920 metų pasigirsta blogos naujienos, kad odos kaina krinta žemyn. Iki pabaigai 1920 metų odos marketas ir čėverykų nukrito apie 30%. Reikia čėverykai, ką buvo verti \$9.00 prisiėjo parduoti už \$6.35. Kiti, ką parsidavė po \$7.00, reikėjo parduoti už \$5.00 ir visų kitų čėverykų nupuolė vertė.

Progress Shoe Mfg. Co. tuom sykiu turėjo dirbtuvę ir 9 krautuves, taipgi dirbtuvę užlaikė didelį sandelį, iš viso čėverykų turėjo 30 tukstančių dirbtuvėje ir krautuves. Čėverykų vertė nupuolė nuo 2 iki 3 dol. ant poros. Progress korporacija turėjo nuostolių taiš metais 70 tukstančių. Tai buvo didžiausias smugis odos ir avalų biznieriams. Tukstančiai pavienių kompanijų ir korporacijų bankrutavo tais metais. Progress korp. ir vargiai užsilaikė, tik su pagelba gerų šerinininkų likosi sučėdyta, bet ta garbė priklauso daugiau kitų miestų lietuviams. Monteliečiai daugumoje prie gelbėjimo neprisidėjo, bet dar kliudė darbai; vietoj parduoti ranką savo korporacijai, tai jie sutvėrė komitetą, pavadinę "Apsaugos Komitetu" ir darė visokius užmetimus ant valdybos be jokių pamato. Net priėjo prie to, kad pasiėmė advokatą ir reikalavo re- ceiverio. Valdyba nematė kito išėjimo, susaukė ekst- ra susirinkimą iš kitų miestų šerinininkus ir tiems davė nuspręst išklusius už- metimus abiejų pusių. Kitų miestų šerinininkai išdavė nuosprendį, kad "Apsaugos komitetas" bereikalingai triukšmą kelia. Tuom sykiu

Toliau 1921 metais iš pradžių rodėsi prasidėjo gražiau sugyventi, bet neilgai, nors nekurie įnejo į komitetą iš "apsaugos komisijos", bet neatsidavę darbams nuo širdies, savo ūžuvių nesuvaldė, o biznis ir 1921 metais ėjo žemyn, marketas dar puolė nuo 12 iki 15 procentų.

Nuo pat susitvėrimo P. Vaičiūnas buvo izdininku, Juozas Vaičiūnas direktoriu; turėjo gerą darbą ir užmokesį, bet 1921 buvo išrinktas izd. K. Jurgeliūnas ir Juoz. Vaičiūnas paleistas iš darbo. Tas ir pradėjo naują skimą, kad sumaišyti šerinininkus tarpe savęs. Pirmiausia J. Vaičiūnas, kurs turėjo trečią mortgičių \$4700, pareikalavo pinigų. Direktoriai nutarė atmokėti ir įgaliovo Jurgeliūną surasti pinigus. Tai buvo Rugg, pabaigoj, kada izdininkas turėjo pinigų. Bet Juozas neėmė pinigų per tulą laiką, tik pabaigoj Rugsėjo mėnesio Subatos 12 val. atėjo į dirbtuvę ir paprašė \$2000, nes sako pirkęs biznį Springfield, Mass. ir turįs įmokėti dalį pinigų. Prižadėjo būti už kelių dienų, pasiimti likusius pinigus ir sugražinti mortgičius.

Izd. K. Jurgeliūnas davė \$2000 cekų ir pareikalavo, kad palyasytu, kad priėmė ant mortgičiaus kaipo dalį. Ant to Juozas pasirašė. Bet už trijų dienų pasigirsta visai kita istorija, kada gavo sekantį laišką (netaisant):

"Aš Joseph K. Vaičiūnas. Priduodu sava rezignacija iš Buord of dorektorių. Priežastis rezegnacijos yra toki kad aš nianoriu toliau dirpti iš vien so niateisingų žmonem niasako kad visi dorektorei yra tokie, biat as nebejo ivardinti katros aš zeno niateisinges tukstančių. Tai buvo didžiausias smugis odos ir avalų biznieriams. Tukstančiai pavienių kompanijų ir korporacijų bankrutavo tais metais. Progress korp. ir vargiai užsilaikė, tik su pagelba gerų šerinininkų likosi sučėdyta, bet ta garbė priklauso daugiau kitų miestų lietuviams. Monteliečiai daugumoje prie gelbėjimo neprisidėjo, bet dar kliudė darbai; vietoj parduoti ranką savo korporacijai, tai jie sutvėrė komitetą, pavadinę "Apsaugos Komitetu" ir darė visokius užmetimus ant valdybos be jokių pamato. Net priėjo prie to, kad pasiėmė advokatą ir reikalavo re- ceiverio. Valdyba nematė kito išėjimo, susaukė ekst- ra susirinkimą iš kitų miestų šerinininkus ir tiems davė nuspręst išklusius už- metimus abiejų pusių. Kitų miestų šerinininkai išdavė nuosprendį, kad "Apsaugos komitetas" bereikalingai triukšmą kelia. Tuom sykiu

Toliau 1921 metais iš pradžių rodėsi prasidėjo gražiau sugyventi, bet neilgai, nors nekurie įnejo į komitetą iš "apsaugos komisijos", bet neatsidavę darbams nuo širdies, savo ūžuvių nesuvaldė, o biznis ir 1921 metais ėjo žemyn, marketas dar puolė nuo 12 iki 15 procentų.

PADARYKITE MUSŲ BANKĄ

JUSU BANKA

YRA TAUPINIMO DEPARTMENTAS kur nuosimtis yra gaudamas kas pirmą dieną mėnesio. Nuosimtis mokamas Sausio, Balandžio, Liepos ir Spalio mėnesiuose.

Cekių Account del parankumo

Safe Deposit Baksai del Apsaugos.

THE HOME NATIONAL BANK

31 School Street, Brockton

The Arthur Drug Store

Meš parsiusim ant bile antrašo sekanciu gyduoliu ir lietuvisku šaknių ir žolių:

- Trejancka, baksas 50c.
- Galinga mostis 50c. (del reumatizmo)
- Digestomint, bonka 60c. (del gaso, skilvio, dispepsijos)
- Eatone, bonka..... 60c. (Del apetito)
- Salcio ir Gripo Powderiai baksas 50c. (del šalcio ir gripo)
- Gumbo lašai 50c. (Del pilvo skaudėjimo)
- Catarrh Jelly 35c. (del šalcio galy, ir slogos)
- Kosulio gyduolės 50c. (del kosulio, šalcio ir bronchites)

ANTHONY VALUTKEVICH

685 NO. MAIN ST. MONTELLO, MASS.

L. ŠAKIO KRAUTUVĖ

111 AMES ST. MONTELLO, MASS.

Tel. 1772

Užlaiko visokių geležų, malevos, stiklų ir visokių tavorų. Dedam naujus steam heat pečius, taisom visokios plumerystės darbus, išvedžiojam visokias paipas dedam šilto vandens boilerius, kas kam reikalinga. Užprašom atsilankyti ir sumusų kaina apsipazinti.

PAUL GRUNTMAYER

681 N. MAIN ST. MONTELLO, MASS.

SKALBIA, VALO, PROSINA, DAŽO IR TAIŠO

Padaro iš seno naują

Atdara kožną dieną ir vakarą nuo 6 ryto iki 8 vakaro. Seredom ir subatom iki 10 vakaro. Tel. 3782

PIRMOS KLESOS KRIAUCIUS Moterų ir Vyrų Drabužiai Padaryti Ant Ordelio

VALGOMŲ DAIKTŲ

KRAUTUVĖ

Mikolas Abračinskas

4 WEBSTER ST. MONTELLO, MASS.

Telephone 1005 Krautuvi uždeta 1916 m.

ALEX BROTHERS

Geležiniai tavorai, pentai, varnišiai ir sieniniai popierai. Pentinam, popieruojame ir baltiname.

10 ARTHUR ST. MONTELLO, MASS.

William Alex, Savininkas

APZVALGA

PROTESTAS PRIES ŽELIGOVSKIO SMURTO PATEISINIMĄ

1927 m. gruodžio 21 d. Paryžių Mokslininkų salėje buvo susauktas Žmogaus ir Piliečių Teisių Lygos viešas susirinkimas, kur pats tos Lygos prezidentas profesorius Basch savo kalboje taip pasakė:

Tarp Lenkijos ir Lietuvos konfliktui nėra dar padarytas galas, nes pamate jo yra didelis smurto aktas, kurį Žmogaus ir Piliečių Teisių Lyga smerkė ir smerks.

— Mes tvirtinam, kad teisėtumas turi viešpatauti tautų santykiuose panašiai, kaip tarp individų. Pastovi taika nėra įmanoma, kada abi pusės respektuos teisėtumą.

— Plikos pajėgos neužtenka, kad įgyti teisių teritorija. Deja, Vilniaus miestas smurto keliu buvo užimtas generolo Želigovskio.

— Dar daugiau tas skandalingas smurto aktas be jokio juridinio pamato buvo patvirtintas Ambasadorių konferencijos.

— Prieš tokį Želigovskio žygių legalizavimą mes, teisėtumo sargai, keliamo savo protesto balsą.

— Štai kur yra fikroji pavojaus pusė, ir lietuviai turi visas teises reikalauti smurto keliu išplėsto Vilniaus — susijaudinęs prabrėžė garbingas Sorbono profesorius, orios organizacijos viešame susirinkime.

TARP DEMOKRATIJOS IR DIKTATūros NEGALI BUTI BENDRO FRONTO

Amerikos socialistai gavo iš bolševikų pakvietimą į "bendrą frontą" prieš fašistus. Atmesdami tą kvietimą jie pareiškė, kad Amerikos socialistai butų "neištikimi savo draugams, kurie dejuoja Sovietų Rusijos kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose užtai, kad jie stvoja už tuos pačius politinės ir industrinės demokratijos principus, kaip ir mes, jeigu mes dėtumėmės su jų įdėsiškųjų persekiojimų sėbrais, garbintojais ir tarnais."

Socialistų partijos komitetas laikosi to nusistatymo, kad "tarp demokratijos ir diktatūros negali būti bendro fronto". Panašiai turi atsakyti ir visos kitos demokratinės organizacijos.

KUR DIKTATūros ŠALYSE EINA LIAUDIES PINIGAI

"Daily Telegraph" įdėjo Trockio kalbą apie slapta Rusijos komunistų fondą. Savo kalboje Trockis kaltina Staliną, kad jis savo nuožniura aikvojęs pinigus iš slapto komunistų fondo. Šį fondą įsteigė Leninas pilietinio karo metu, kuomet buvo pavojaus, kad

bolševikams teks bėgti iš Rusijos. Slaptame fonde buvo 200.000.000 aukso rublių kuriais pabėgę iš Rusijos komunistai galėtų naudotis.

Apie šį fondą žinojo tik artimesni Lenino bendrai — Trockis, Stalinas, Zinovjevas ir Kamenevas. Kuomet baltosios armijos buvo sumuštos ir komunistų padėtis sutvirtėjo, Leninas uždraudęs naudotis tuo fondu. Bet Leninui mirus, Stalinas aikvojęs fondą savo diktaturai sustiprinti. Jis duodamas visokias subsidijas ir sveigias niekam nereikalingas pusiau prekybines organizacijas, kad jo draugai turėtų šiltas vietas.

Hooverio kandidatura aiškėja

Spaudoj pradėta kalbėti, kad prekybos sekretorius Hoover tikrai išeis su savo kandidatura į Amerikos prezidentus nuo Republikonų partijos Ohio, Pensilvanijos ir Massachusetts valstijose.

Pennsylvania už Smithą?

Jos. F. Guffley, demokratu vadus Penna pareiškė, kad toje valstybėje 60 delegatų bus už Smitho kandidaturą. Demokratų konferencijai Houstone nuo Pensilvanijos dalyvaus 76 atstovai.

Coolidge apie spaudos galybę

Vasario 4 d. — Atidarant Vašingtone žurnalistų klubo prezidentas Coolidge prakalboj apie spaudos reikšmę valstybėje pareiškė, kad viešuma yra vienas svarbiausių oficialinės aktyvės neliečiamybės laidų ir kad spauda yra didelė patirtizmo pajiega, todėl didelė yra ir jos atsakomybė kaip auklėjimo ir moralės rėmėjos.

Amerikos fašistai prieš Mussolinio dekretą

Italijos fašistų duce Mussolini išleido 8 punktų instrukciją viso pasaulio fašistams, kad jie priklausytų nuo Romos fašistų. Amerikos fašistai labai nustebę ir abejoja, ar jie privalo kaip Amerikos piliečiai priimti svetimos valstybės diktatoriaus instrukcijas.

Norvegijoje sudaryta demokratinė valdžia. Radio žiniomis, atsistatydino norvegų Lykke kabinetas. Naują kabinetą sudarė laudies partijos vadus Mellbys.

Nash karams sumažino kainas.

Norėdama išlaikyti konkurenciją su Fordu, Nash karų kompanija ir sumažino kainas. Dabar kainos bus 2 durų karui \$845, 4 durų \$925, brangieji ligi 1195.

Automobilių aukos per 5 metus. Amerikoje per 5 metus, automobiliai užmušė 114.879 asmenis ir sužeidė 3.446.370. Nuostolių kiekviena meta iš tos priežasties buna apie 600.000.000 dol.

LIETUVOS SKOLA ANGLIJAI IR AMERIKAI

KAUNAS. Finansų departamento pranešimu, 1928 m. Lietuva iš viso (kartu nuošimėiais) turi sumokėti užsieniui 3.600.738 litų skolos. Iš tos sumos šiomis dienomis jau pasiūsta 1.500.000 lt. Anglijai, kuriai bendrai Lietuva iki 1932 metų turi išmokėti 7.500.000 litų skolu.

Praeitais metais liepos mėn. 1 diena Amerikai sumokėta skolos amortizacijai 320.000 litų ir nuošimėjų 96.900 litų. Amerikai Lietuva yra skolinga 61.625.900 litų ir tai stambiausia Lietuvos skola. Išmokėjimo terminas baigiasi 1936 metais.

Be to, už amerikiečių "Laisvosios paskolos" būnus 18.463.500 litų sumai iš 5% už praėjusius metus sumokėta 900.000 litų. Bet kadangi beveik pusė tų bonų yra Lietuvoje, tai užsieniui tereikia sumokėti apie 450.000 litų.

KLAIPĖDOJ IŠRINKTA DEŠINIŲJŲ Miesto VALDYBA

Sausio 19 d. Klaipėdos miesto Seimelis (taryba) pasirinko ligšiol buvusią laikinąją miesto valdybą. Nauja miesto valdyba susideda iš d-ro Lohrentzo, miestiečių bloko atstovo, Lobsieno, valdininkų frakcijos, Pavlovskio, pirklių atstovo, prof. d-ro Gaigalio lietuvių atstovo. Dabartinė miesto valdyba yra lešinioji.

LIETUVOS TURTAI

Centralinio Statistikos Biuro žiniomis, Lietuvos turtas, be Klaipėdos krašto siekia: Žemė 4.752, 500 hektarų, 2.047.500.000 litų. Miškai 872,206 hektarai, 2.616.000.000 litų. Kitas nekil. turtas. 2.000.000.000 litų. Gyvuliai, 1.000.600.000 litų. Pramonė, 5.896 jmonių — 500.000.000 litų. Transportas, 1.601 kilomet. 400.000.000 litų. Viso, 8.664.100.000 litų.

AMERIKIEČIAI NENUSTEBINO EUROPOS

(Vks). Amerikos žmonės paprastę stebinti visokiais nepaprastumais Europoje. Jie manė mus nustebinsią ir padarytu Kolorado mieste išradimu, kuris pas mus yra vadinamas konke. Amerikiečiai tuojau padarė to pabuklo atvaizdą ir pasiskubino radio pagalba per siųsti jį Europą spaudai, manydami tuo padarę tikrai amerikonišką darbą. Tačiau, ši kartą amerikoniškai prakišo: jie, mat, buvo

pamiršę, kad Europoje, Kaune toks pat daiktas senai jau yra.

"Trimito" Nr. 2 yra ir nuotrauka ano, per radio persiūsto, paveikslėlio. Pietų Amerikos "konkė" skiriasi tik tuo, kad važiuojant į pakalnę ant jos užsilipa ir pats arklys. Ypačingai būtų pravartu Kauno arklėliui taip pasilsėti, nes jis gana liesas...

Permainos Klaipėdos uosto direkcijoje

"Kl. Kel." praneša, kad Tautų Sąjungos paskirtas Klaipėdos uosto Direkcijos narys norvegas p. Kjelstrugas netrukus atsistatydins.

Jo vieton Tautų Sąjungos Tranzito ir susisiekimo komisija paskirsianti švedą p. Apeierą, kuris tas pareigas apsimisias kovo mėnėi.

Nepavydėtinas amatas

Dabartinės tvarkos Lietuvoje grynėjai nepaliaunami aiškinasi: kad parlamentarizmo krizis, demokratizmo krizis ir kitoki krizai esanti priežastis, todėl dabar išgalėjusi "nauja era", tai yra kumšelio logika. Turbut visai kaip pat pasiteisintų, jei lezuvi turėtų, kiekvienas mikrobis ir parazitais, palūstas, del kokios priežasties, jis yra išmetęs gyvenime kune. Vienu ir kitu amatai nepavydėtini.

Sausio 14 d. naktį Kaune buvo suimta 19 komunistų. Vyriausį jų: Plachin, žydų central. banko knygvedys, ir Boris Burakas. Stakonis, Stakonienė ir svarbiausias vadus su dviem pasais: Karl Grosman — Antanas Rambauskas. Esą rasta batuose daug komunistiškų laiškų. Intinai atliuoti karo teismui. Tulų laukiančios sunkios bausmės.

Jack Dempsey jau negali gerai matyti. Jam Šarlis pereitą sykį išmušė vieną akį. Žinoma, tai laikė paslaptį. Bet dabar žmonės tikrai sužinojo. Daktarai Dempsei patarė daugiau nesifaituoti, nes gali ir kitos akies netekti. T. Rikardas prašo John Buckley, Sharkio menadžerio, kad jis važiuotų į Miami, Fla. pasirašyti kontraktą su pasaulio čempionu Gene Tunney, kurie išimtyješusi porėlė parašė

Avalinė iš bananų Anglijoje, odos dirbtuvė daromi mėginimai dirbti o. Tačiau, ši kartą amerikoniškai prakišo: jie, mat, buvo

Norwood, Mass.

Tulas Dzukas per "Darbininką" gyvėsi kad prie vietos Liet. D. Sąjungos 3 kuopos priguli veikliausi vietos katalikai ir už tad esą veikas yra pavyzdingas. Gali buti, kad to Dzuko akimis žiurint ir išrodo, kad minima kuopa susideda iš didvyrių. Bet tikrenybės Norwoodiečiams yra žinoma, kad ta kuopelė susideda iš keletos moterėlių, kurios bent kokį veikimą pradėdant ir baigiant atlanko kleboniją, todėl veikas daugiausia nukreiptas klebonijos naudai. Tiesa, ir vyriškos lyties keli priguli prie šios kuopos, bet ir šie tik bažnyčios skiepe užsidarę duris pasigiria, kad jie yra vyrai, o viešai kad susidurti su kitomis partijomis del politinių klausimų, tai jie bevelija pasivadinti žvirbliais! Ot kad jiems išniekinti pažangius asmenis bei draugijas, tai jie labai "smarkūs". Štai kad ir tas pats Dzukas per "Darb." kiša savo nosį į šv. Katrynos pašelpinės draugijos reikalus, norėdamas toje draugijoje sukelti peštynes; jis rašo: šv. Kotrynos dr-ja, prie kurios priklauso katalikės moterys, išskyrus kelias nesusipratėles, o žiūrėk ką tos kelios moterėlės visoms katalikėms padarė. Nugi pasizadėjo visos ir su šv. Kotryna, su mišingais su vėliava ir su visomis tulšimis nusikraustyti į bolševikų svetainę. Ir toliau tas Dzukas rašina katalikes sukilti prieš tas "nesusipratėles."

Tuom tarpu ši dr-ja gyvuoja jau virš 10 m. ir nuo pat pradžios laiko susirinkimus toje "bolševikų" svetainėje. Antra nesąmopė to Dzuko, kuomet jis sako, kad kelios nesusipratėlės vadovauja didžiuliai susipratėliui! Jau ir tos davatkelės, su kuriomis Dzukas darbuojasi pasakys, kaip tik priešingai. Mat čia tam klerikalo šmotui pikta žiurint į šv. Kotrynos dr-ją, kuri gražiai tvarkosi be klerikalų globos, o kas svarbiausia, tai jiems rupi šios dr-jos išdas, nes tas Dzuka primena, kad šv. Jurgio, šv. Kazimiero ir N. P. P. šv. M. dr-ja "su savo centais" rėmė bažnyčią, bet to klerikalų politiniai ubaturės muštis šią vasarą. Išimtyješusi porėlė parašė

Avalinė iš bananų Anglijoje, odos dirbtuvė daromi mėginimai dirbti o. Tačiau, ši kartą amerikoniškai prakišo: jie, mat, buvo

PETRO RIMSOS "MOTINA"

šv. Kotrynos dr-ja palyginus su klerikalų vadovaujamos dr-joms finansiskai geriau stovi, delto kad saugoja savo išdą nuo politikierių, kurie virš minėtas kataliskas dr-jas pusėtinai apmelžia.

Kuomet šv. Kotrynos dr-ja tvėrėsi, tai ponai Dzukas su savo sėbrais kenkė kiek galėdami tai draugijai ir paprastai tą draugiją vadindavo bedieviška ir dabar kuomet Dzukas sako, kad prie šv. Kotrynos dr-jos "priklauso katalikės moterys, išskyrus kelias", tai šitas ponas netyčioms prisipažino, kad jie šmeižė tą dr-ją vadindami bedieviška, ir todėl šito pono Dzukos patarimas šv. Kotrynos draugijai nedaugiau nemažiau kaip tik tai turėtų buti sutiktas su briumu.

Taipgi p. Dzukas vietos Sandaros kuopą ir narius bando pašiepti ir skaičių narių sumažinti. Dzukas kad ir kaip katalikas, bet visgi rodos turėtų drovėtis meluoti, juk meluoti yra griekas. Reikia pasakyti, kad vietos klerikalai myli užkabinėti laisvuosius. O kuomet laisvieji apie juos ką tokio pastebi, tai tuomet tie patys klerikalai gvolta kelia sakydami, "bedieviai katalikus šmeižia!"

Varėnos Dzukas.

HUDSON, MASS.

Sausio 26 d. Musų miestukas jau pradėjo politiskai daugiau judėti, jau keletą skaitytojų užsirašė "Sandarą". Malonu girdėti, kad žmonės įdomauja, protauja ir lavinas. Čia yra gražus buris lietuvių ir keli lietuviai biznieri, pora groserių, čeverykų krautuvių, duonkepykla, ir įvairių laikų krautuvių. Lietuvių gal bus apie 500. Bet visi geri žmonės. Miestukas nedidelis, 8000 gyventojų. Dirbtuvių yra užtekinai. Didelė Fire Stone Roberšapa, vilnonė, mašinsapė, ir kelios šiušapės. Dirba daug irgi pusėtinai melžia tas draugijas, bet Dzukas matyt sarmatinasi tai priimti. O šv. Kotrynos dr-ja tiems klerikalų šmikiams nē cento nedavė, na ar ne pikta? Reikia priminti, kad

Rodas užtekinai yra lietuviškų susaidžių. Galima but prigulėti ir nereiktu lysti pas svetimus. Airiai visgi mus vadina forneriais ir gana. Ir ką jus iš savo vaikų norit sulaukti, kad patys lendat pas svetimus. Geriausia prisirašyti prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. Tai yra geriausia ir didžiausia organizacija Lietuvių Amerikoje, turi 1.000.000 dolerių apie 50.000 narių. Yra visokie skyriai koki kas nori gali pasirinkti, vaikams labai pigu. Ir suaugusiem pigiau kaip pas kitus. Tai yra garbė prigulėti tokioj draugijoj, kaip SLA. nėra to inteligento, kad neprigulėtų. Per šias dienas audra siautė, kad ant Houton st. daug stupų išvertė. P. Kindaras pradėjo mokytį muzikos. Kas norit, tai galit kreiptis ant 54 Winter st., jis gerai moki. Na. Negramotnas

NEW BRITAINO ŽINIOS Nepriklausomybės apvaikšėjimas. NE WBRITAIN. — Lietuvos 10 metų nepriklausomybės apvaikšėjimą kaip kozną metą, taip ir šimet New Britaino lietuviai turės apvaikšėjimą Lietuvos nepriklausomybės su didžiausiu program kaip, tai prakalboms, dainoms ir muzika kalbėtojais yra pakviesti advokatas Nadas Rastenis iš Baltimore, Md., miesto majoras Gardner C. Weld ir miesto advokatas J. J. Woods, taipgi dalyvaus L. N. Varpo choras po vadovystė P. Bruškausko ir visuomenės orchestra. Tas viskas atsibus Nedėlioje Vasario 19 d. 2 val. po pietų Lietuvių svetainėje, 354 Park st. P. P. P. Pittsburge darbai irgi silpnai nē kiek nepagerėjo, nors ir skelbė angliški laikraščiai, buk tai Prosperity 1928, bet nesimato gerumo, žmonės visais kraštais dejuoja, niekur darbo negalima gauti. Rusijos Sovietai budavo ja daug orlaiviu. Neseniai užsakė 500 vėliausios mados orlaiviu; jie mano, kad ateity orlaiviai loš svarbią rolę karei.

PROGRESS SHOE MFG. CO.

(Tas nuo 5 pusl.)
tokia suirute, kad jokiu
budu nebuvo galima per-

sideba teimas, susirinke,
kas gali darodity, kad
sidurti jau su teismu. Pra-

Juozo Vaičiuno parašas, o
ne kiemo kito. Priseina pa-
liunui, nes turės darodity

Brockton Savings Bank

DEPOZITAI NUO \$1.00 IKI \$4000.

Dividendai mokami paskutinius devynis metus 4 1/2%

TURTAS \$14,400,000

COR. MAIN AND COURT STS.

Banka ant kalno

THE PEOPLE'S SAVINGS BANK OF BROCKTON

221 MAIN STREET NEAR BELMONT ST.
BROCKTON, MASS.

TAUPINIMO DEPARTAMENTAS
Pavieniai accountai \$1 iki \$4000
Suvienyti accountai \$1 iki \$8000

Mokyklų taupin. akountai.
MOKYKLŲ TAUPINIMAS

Antanas Balčiūnas
Užlaiko gerą
VALGYKLA
Skanius valgius švariai pagaminame

Joseph Gaigal
BUČERNĖ
Užlaiko švarius ir skanius valgius.
Patarnavimas mandagus

Petras Vaičiūnas
Pirmas Amerikoj iš lietuvių pardavėjas
KURO, ANGLIES, MALKŲ, SIENO IR GRUDŲ
VISOKIOS RŪŠIES
MONTELLO COAL CO.

Proga Tuojaus Išsigyti Savo
KNYGYNA!

KIEKVIENTAS KULTURINGAS ŽMOGUS TURI KNYGYNĖLĮ
Namus, automobilį, piano, radio turi arba nori turėti? O knygyną ar turi? Už kiekvienus naujus 5 skaitytojus gausi \$1.00 vertės knygų. Pasirink iš šio katalogo ir nieko nelaukęs siųsk "Sandarai"!

NULEIDŽIAMA 20 NUOSIMČIŲ
BE TO KUOPŲ KNYGYNĖLIAMS DUODAMA ISSIMOKEJIMU!

ANDERSONO PASAKOS. Su pa-
veikslais, išguldė P. Nėris. Tilžėje 1895,
82 25c.
BARBORA UBRIKĀ, arba klišo-
rius ir jezuitai, sulietuvino A. J. Kara-
lius, M. D. Chicago, Ill. 1919, pusl. 118 50c
KANDIDAS. Vertė Karolis Vairas.
Graži apysaka, pusl. 170 \$1.00
KELIONĖ APLINK PASAULĮ per
80 dienų. Parašė Julė Verne, vertė J.
Balčiūkonis. Graži apysaka su daug pa-
veikslų, pusl. 228 \$1.00
PAJUDINKIME VYRAI ŽEMĖ. A-
pysaka. Parašė Maurikis Jokai, vertė
Aišbė, pusl. 116 75c
EILĖS DAINOS. Parašė Juozas Rai-
nis, pusl. 32. Kaina tik 20c.
AIDŲ AIDUŽIAI, Eilės. Faustas
Kriša, pusl. 111. Labai graži knygutė 35c
SVETIMOJ PADANGĖJ Pasaulio
Verpetuose. Eilės, dainos ir Prietikių, du
šimtai eilių. Parašė A. J. Jokubaitis,
pusl. 200 \$1.50
A. STRAZDO RAŠTAI. Eilės ir au-
toriaus biografija. Pustl. 77 25c.

TEATRALISKI VEIKALAI
DRAMOS. Auka ir Paštas, vertė J.
Pronskus. Lošime dalyvauja 8 vyrai ir 3
moteris 25c.
GYVENIMO VERPETE. Drama 5
veiksmų, parašė Br. Kadagutis. Lošime
dalyvauja 7 vyrai ir 5 moteris. 45c.
SIENAPIUTĖ. Vieno akto operos
Libreto. K. Jasiukaičio žodžiai, M. Pet-
rausko muzika. Lošime dalyvauja 6 vy-
rai, 2 moteris, piovėjai, griebėjos ir pus-
berniai. Pustl. 24 10c
LAIMĖS IESKOTOJAI. Keturių
veiksmų drama, parašė S. E. Vitaitis, lo-
šime dalyvauja 11 vyrų ir 4 moterys.
Pustl. 96 40c.
AUKSO VERSIS. Vieno veiksmo
komedija, lošime dalyvauja 4 vyrai ir 1
moteris, pusl. 35 45c.

MUZIKA IR DAINOS SU GAIDOMIS
PENKIŲ METŲ KANKLĖS 1917-
1921, sutaisė M. Petrauskas. Knyga di-
delė, yra 56 veikalai su gaidomis, cho-
rams, kvartetams, duetams, solams, pia-
nams ir tt. Pustl. 190 \$5.00
MIKO PETRAUSKO LIETUVIS-
KOS DAINOS. Keturiems maišytiems
balsams, vyrams ar moterims ir duetams,
yra 70 veikalų su gaidomis \$1.50
EGLĖ, ŽALČIŲ KARALIENĖ. Še-
šių aktų opera, Miko Petrausko. Pirmoji
Lietuvių Tautos Opera. Knyga didelio
formato, pusl. 240 \$10.00
GIRIŲ KARALIUS. Miko Petrausko
vieno veiksmo fantastiška opera, atspaus-
dinta lietuvių ir anglų kalbomis, pusl.
78 \$3.00
KANKLĖS. Dvylika leidinių su gai-
domis. Miko Petrausko. Kaina \$2.00
EGLĖ, ŽALČIŲ KARALIENĖ, Žal-
čio ir Gulbė-Dievaičio duetas, lietuvių ir
anglų kalbomis, su gaidomis Miko Pet-
rausko, kaina 30c

GAMTA IR KITI MOKSLAI
KĄ DARYTI, KAD SVEIKI BUTU-
ME ir ilgai gyventume, vertė Dr. F. An-
taniukas, pusl. 32 5c.
PASAULINĖS LITERATūros IS-
TORIJOS VADOVĖLIS, parašė G. Pe-
kevičaitė, pusl. 47 25c.

PSICHOLOGIJOS VADOVĖLIS su
piešiniais, vertė J. Gedminas, pusl.
164 \$1.00
TECHNIKOS STEBUKLAI. Su dau-
gybe paveikslų, sutaisė J. A. Chmieliaus-
kas, pusl. 142, be apdarų 25c., su ap-
darais 50c
VISAS SVIETAS. Sutaisė P. Miko-
lainis. Tilžėje, pusl. 156 25c.

ISTORIJA, ETNOLOGIJA, KULTURA.
AMERIKIEČIAI LIETUVOJE. Pa-
rašė Viktorija Vencienė, Kaune, 1922,
pusl. 58 25c.
AMERIKOS LIETUVIAI IR LIETU-
VA. Pirmoji ALT. Sandaros Paskaita.
1922, pusl. 25 10c.
DESIMTS METŲ Tautiniai-Kulturi-
nio Darbo Lietuvoje, nuo 1905-1915, pa-
rašė M. Šalčius, 1917 m. Chicago, Ill.
pusl. 100 50c.
KITAS KARAS. Atsišaukimas į žmo-
n. ių protą, parašė Will Irwin, vertė V.
K. Račkauskas New York, N. Y., 1921,
pusl. 142 50c
PRABENGTIS Lietuvių Tautos Se-
novėje. Parašė Dr. J. Šliupas, pusl. 46 25c
LIETUVIŲ TAUTINĖ IDEJA Istori-
rijos šviesoje, parašė Dr. D. Alseika, pusl.
125, kaina 80c
VYTAUTO DIDŽIOJO SUMANY-
MAS Vainikuotis Lietuvos Karaliaus
Vainiku. Vytauto asmens ir jo politikos
istorinė studija, parašė Dr. D. Alseika,
puslapių 46 50c
MUZIKOS ŽODYNĖLIS, sutaisė M.
Petrauskas. Reikalingas visiems muzikos
mylėtojams, pusl. 32 25c.
ŽMOGAUS PAREIGOS. Pagal Eve-
ryman's Library Leidinį, vertė V. K. R.,
pusl. 245 \$1.00

POLITISKOJI EKONOMIJA. Kas ji
yra ir ko mokina. Sutaisė V. K. Račkau-
skas, pl. 84 10c
KĄ PRIVALO ŽINOTI Kiekvienas
Piliėtis Demokratinę Valstybę bekuriant.
Pariušė Lad. Natkevičius, pusl. 72 .. 20c
LIETUVOS ĮSTATYMAI. Sistemati-
zuotas įstatymų, instrukcijų ir įsakymų
rinkinys, surinko teisininkas A. Merkys,
redegavo Vyriausiojo Tribunolo Pirmi-
ninkas A. Kriščiūkaitis. Knyga yra pa-
dalyta į 18 skyrių, turint 1031 puslapį,
kietais apdarais. Tai yra pirmieji Lietu-
vos įstatymai, kaina \$1.50
MAGARYCIOS. Sutaisė Aklasmatė.
Vaizdai ir feljetonai, gražūs liūsi skaity-
mėliai, pl. 144 50c
NUTERIOTOS LIETUVOS DRAU-
GŲ KOMITETO VEIKIMAS. Bostono
nuveikti darbai del Lietuvos nuo Rug-
pūčio 1919 iki Rugsėjo 1920. Varde Kom-
iteto parašė J. Varaitis. Yra Lietuvos
Misijos P. Žadeikio ir J. Vileišio paveik-
las kartu su veikėjais, pusl. 94 35c
PALYDOVAS, arba kas reikia žino-
ti kiekvienam lietuviui grįžtančiam tėvy-
nėn, yra trumpa Lietuvos atgimimo is-
torija, kaip Lietuva dabar valdoma, Lie-
tuvos žemlapis, Kauno miesto plenas ir
įvairių informacijų, drutais apdarais,
pusl. 112 50c
'SUSIRINKIMŲ IR MĖTINGŲ Vado-
vėlis. Patariama organizatoriams, pirmi-
ninkams, sekretoriams ir visiems daly-
vaujantiems, pusl. 30 15c

S. V. ANDREWS
Užlaiko visokių tavorų
108 AMES ST.
MONTELLO, MASS.
siudinsitės kostiumus (siu-
siuваме paskutine mada.
tus) ar paltus (overkotus)
J. J. SATULOS
SIUVYKLOJ
380 Park Street
New Britain, Connj
nes čia kainos pigiausios,
darbas garantuotas ir pa-
busit visada patenkinti, je

John Fellrath
ANGLIES SANDELIS
Paveiklykite mums pripildy-
ti jusų anglies šaunė, nes
dabar mes turime geriausios
anglies.
3316 MICHIGAN AVE.
Detroit, Mich.

MIKES LUNCH
VALGYKLA
Geras maistas, mandagu-
patarnavimas. Randasi Lie-
tuvių svetainės name,
3566 Dix Ave.
DETROIT, MICH.

JOHN C. HARDER
KRIAUCIUS
Mes siuваме naujausias ma-
dos siutus, taipgi valome ir
prosiname.
3525 MICHIGAN AVE.
DETROIT, MICH.

Lietuvys Advokatas
Veda visokias provas, kaip tai:
civiliskas ir kriminaliskas; pa-
daro visokius dokumentus prie
pirkimo ir pardavimo.
PRANAS J. KALINAUSKAS
332 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Residence Phone 8195
T. MATAS
REAL ESTATE
AND LOANS
827 BANK STREET
Waterbury, Conn.

Lietuvis Optometristas
Išskaminuoju akis, prisiūriu a-
kinius ir kreivas akis atitinkau
tinkamų laiku.
J. L. PASALARNIS, O. D.
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Išsegzaminuoju akis
ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O. D.
Akių Specialistas
399a BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Paul J. Jakmaw, M. D.
(Daktaravičius)
509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS
706 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefono:
Dato: Gilmor 9361
Ofiso: Calveit 5896

BIZNIERIAI GARSIN-
KITES "SANDARŲ"

CHRONOLOGISKI IVYKIAI 1927 M.

Surinko

J. K. URBONAS

Bal. 18 — Baronas Tanaka paskiriamas Japonijos premieru.

— Egipto kabinetas atstatyda.

— Kinijos nacionalistai sutvėrė naują valdžią Nankine.

Bal. 20 — Meksikos banditai Jalasco apilinkėje užpuola einantį traukinį ir sudegina jį ir jame 100 žmonių.

Bal. 22 — Japonija užtikrina trijų savačių "mora torium" dėl bankų kaslinink finansinio krizio.

— Meksikos archibishop Mara y del Rio ir septyni kiti žymūs katalikų pralotai išvejami iš Meksikos už nesiskaitoma su konstituc. ir kelimą maištų.

Bal. 24 — Meksikos kareivių pulkai užmuša 60 banditų, kurie užpuolė traukinį ir sudegino papildydami žiaurias žmogžudystes Jalasco apilinkėje.

Bal. 26 — Japonijos bankai pradeda operuoti.

Geg. 2 — Premieras Poincare paduoda planą dėl sienų fortams ant Francijos vakarinio rubežiaus.

Geg. 4 — Čilijos Respublikos Prezidentas Figueroa atsistatydina.

Geg. 5 — Nicaraguoje laikinė taika įvyksta po to kaip abi pusės sutinka nusiginkluoti ir eiti į savo ukės ir laukti tikrųjų rinkimų. Prezidentas Diaz paskelbia visuotiną amnestiją.

Geg. 9 — Australijos Parlamento namas Canberra, naujoje sostinėje atidarymas per Anglijos kunigaikštį York.

Geg. 17 — Vatikanas paskelbė Musolinio charakterį link darbininkų.

Geg. 22 — Čilijos Respublikos Prezidentu išrinkamas Ibanez.

Bir. 1 — Toronto valdžia pradeda parduoti svaigalus gerimus.

Birž. 1 — Rumunijos premjeras Avarescu atsistatydina.

Birž. 2 — Baronas Cartier de Marchienne atsistatydina kaip Belgijos ministris Suvienytoms Valstijoms.

Bir. 5 — Princas Babu Stirbey paskiriamas Rumunijos premieru.

Bir. 12 — Rusijos valdžia prisako nužudyti dar dešimtį sugautų šnipų.

Bir. 21 — Rumunijos premjeras Stirbey atsistatydina ir Joan Bratianu užima jo vietą.

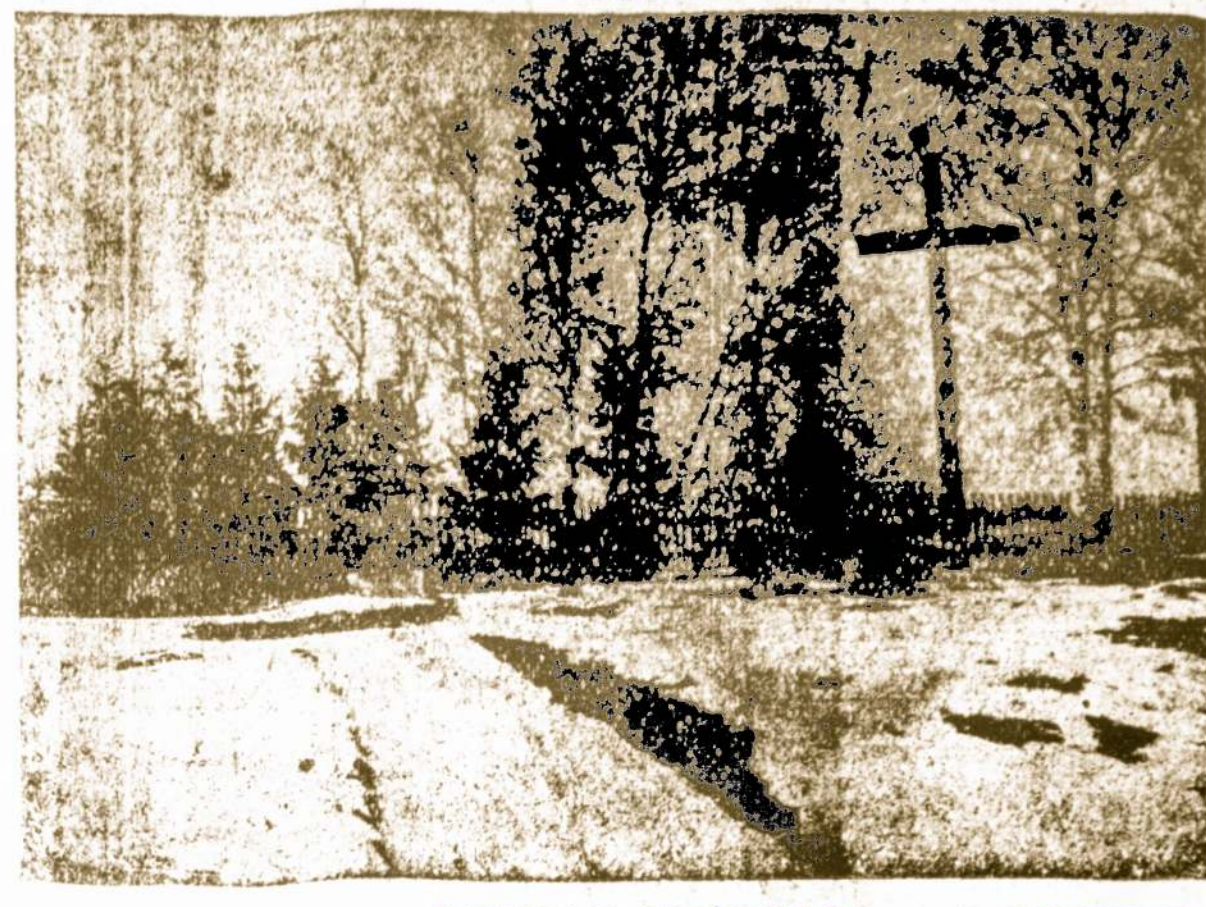
Bir. 23 — William Cosgravyt vėl išrinktas prezidentu Airijos Laisvos valstybės ekzekutyvio komiteto; De Valera ir jo pasekėjai atsisako priimti priesaiką.

Liep. 1 — Canada pradeda vesti apvaikšioti sešioliktas sukaktuves savo konferencijos.

LIETUVOS KAIMO IDILIJA

ZIUSI APLUKA!

PIRMAS SNIEGAS

ŠNUKAI ANT PRIESLENKŠCIO

DR. JONO BASANAVIČIAUS TĖVIŠKĖ

Spa. 4 — Serrano ir 13 iš jo štabo artimiausių sekėjų ir kiti su ištikima Meksikos valdžiai kariuomene ir nužudyti.

Spa. 9 — Meksikos sukilėliai vadovaujami Gomezo išvaikyti per valdžios pulkus.

Spa. 10 — Naujas Ispanijos dirbtinas seimas atidarymas per karalių Alfonso.

Spa. 11 — Prezidentas Gorsgrave Airijos Laisvos Valstybės vėl išrinktas.

Spa. 21 — Maskvoje, teismas nubaudžia mirčiai 3 buvusius milijonierius kaip Anglijos šnipus.

Spa. 30 — Prezidentas Kanduriolis Grekijos sužeistas per užpuolikus.

Lap. 1 — Mustapha Kemal Pasha vėl išrinkamas Turkijos prezidentu.

Lap. 4 — Brazilija nori gauti \$36,000,000 auksu iš S. V. izdo.

Lap. 5 — Generolas Gomez Meksikos sukilėlių vengtas ir nužudytas.

Lap. 7 — Sovietų Rusija apvaikšioja dešimtas revoliucijos sukaktuves.

Lap. 11 — Italijos fašistai panaikina balsavimą ir senąją parlamentarišką sistemą Italijoje.

Lap. 18 — Užpuolimas ant Meksikos prezidento Calles nepavyksta. Suimta daug ginklų amunicijos ir vyrų, ką organizuojama buvo New Orleans.

Lap. 20 — Mohammed Ben Mulai, trečias sunus Mulai Yusef, išrinktas Morokos sultanu.

Gr. 5 — Portugalijos valdžia įsteigė 6 lošimo gemblervavimo zonas šalyje.

(Bus daugiau)

Atstu apie kilometrą ir pusę nuo Bartininkų bažnyčiomio, pietvakarių kampo linkui pietinėj Oskabėlių kaimo dalyje randasi Lietuvos patrijarcho Dr. Jono Basanavičiaus tėviškė, arba kitaip sakant vieta, kur tas didis, visų mylimas lietuvis gimė augo, mokslą ėjo ir lig paskutinės gyvenimo valandos tą vietą kaip didžiausią brangenybę gilumoj savo širdies slėpė...

Apylinkė graži ir ypatinga. Platus, gražiai nuolat kalneliai, lėkštos, išsi-kreipavę pakalnės; žalios lyg aksomo švelnios vėjos pievos; šen ten tykliai sriovena upelis. Ypatingumas tai, kad čia labai artimai susieina į krūvą net penki kaimai. Iš vakarų pusės Dambauka; iš pietų Grajuokai; iš rytų Bartininkai su Vartais ir iš žemių Oskabaliai.

Ukės žemė labai derlinga ir viskas dera. Triobos prasto lietuviško senobinio ūkiško tipo: medinės šiauriniai samanotais stogais. Išstatytos ant nedidelio kalnelio piet-vakarinės nuošalios. Išstatymas originalis atokoks — atvarnus, taip kad palieka didokas spragas ir didelį sklandų kiemą.

Stuba ryt-pietiniam kiemo kampe apskliausta didoku vaisinių medžių sodu, kuriame taipgi yra daug bičių avilių.

Ant kiemo artimai stubos durų yra šalto lyg šaltinio vandens šulnyš.

Ukvedžių pirmiau buvo daktaro brolis Juozas. Išmintingas, blaivas ir labai malonus žmogus. Dabar ukvedžiauja Juozo sunus Jonas.

Dr. Basanavičius konekožną vasarą parvažiuodavo į tėviškę atostogas praleisti.

Žmonės kaip tik dažinodavo, kad daktaras parvažiuo, tai visi kas tik sirgo pas jį ir ėjo. Dr. Basanavičius už daktarišką patarnavimą nuo neturtingų atlyginimo neėmė ir dažnai net savo vaistus už dyką davė.

Vienu tarpu iš kaizn kur į Bartininkus atsisuko gyvulių romintojai (vengrai) ir sutrintos plytos milteliais ėmė žmones gydyti. Dr. Basanavičius ant jų kailio kad užklupo, tai anie kaip su viesula tuoj išruko...

Dr. Basanavičius mylėjo apšvietą ir neapkentė neteisybės. Jo tėviškė buvo tvirtovė prieš visokios rūšies ant to krašto žmonių užpuolikus.

3000 laiškų

Sveicarijoj nesena apsi-vedė viena porėlė, kuri mylėjosi 45 metus, nes jaunikiui buvo pastatyta sąlyga turėti tam tikrą sumą pinigų. Per 45 metus išsimylėjusie parašė virš 3000 laiškų, reiškia po 66 laiškų per metus arba kas savaitė daugiau kaip po laišką.

RACINE, WIS.

Draugijų gyvenimas

Viena iš seniausių čion esančių lietuviškų draugijų tai yra šv. Kazimiero pašelpinė Dr-tė, suorganizuota 1903 m., 3 d. sausio iš 33 narių, sausio 28 d. Turners Hall ši draugija minėjo 25 metų sidabrinį jubiliejų, buvo šokiai ir programėlis, p. T. Gališanskis sakė prakalbėlę apie nuopelnus dr-tės ir kalbėjo B. Piepolis lietuvių ir anglių alboje, kviesdamas lietuvius tapti nariais. Iš tų senesniųjų 33 narių dar gyvi ir sveiki likę trys nariai: Juozas Piepolis, Feliksas Ragauskis ir Jonas Piepalis; jiems kaip veteranams duota dovanos. Pats vakarėlis buvo linksmas ir draugiškas, jaunimas susijęs taip ir augę, visi matomai liko patenkintais. Minėtoji dr-tė per 25 metus yra mirę 14 narių, šimtas dolerių išmokėta pomirtinių, kita tiek ir pašėpos ligoje. Dr-tė yra pirkus L. L. P. Boną, aukavus įvairiems Lietuvos reikalams; jos trisus ir šv. Kazimiero parapija buvo Racine įsteigta. Šanariai tos dr-tės atlieka visas katalikiškas pareigas. Šv. Kaz. dr-tė kartais buvo iškilusi nariais ir finansais, kartais kiek nupuolus. Įvedus skyrių, kad ir moterys gali būti nariais žymiai sustiprėjo; dabar turi 109 narius. Velytina šitai drettei gyvuoti ir visiems sveikiems sulaukti auksinio jubilijato!

Šv. Altoriaus dr-tė turėjo suruošus programėlį sausio 29 d. parapijos svct., daug publikos buvę ir viskas išėjo su didele nauda, t. y. dr-tei.

WORCESTER, MASS.

Worcesterio SLA 318 kp. susirinkimas buvo vas. 5 d., kur susirinko apie 100 narių ir 11 naujų prisirašė. Kuopa gražiai auga.

Jaunuobių skyrius prie SLA 318 kp. turėjo susirinkimą ir išrinko naują valdybą iš pirm. Ed. Bernatavičiaus, vice-pirm. A. Šimakausko, sekret. Sofijos Mozuraičiūtės, izd. Vytauto Juozuono, izdo glob. J. B. Krasinsko ir J. Lendraičio. Jaunuoliai rengia

Nr. 7 Vasaris, 16, 1928

savo vakarėlių kovo 1 d. Aušrelės kambariuose, kur bus dainų, žaislų, vaidinimų.

SLA. 57 kp. šokių vakaras buvo vasario 4 d. griežė Dirvelio orkestras. Pavyko gerai.

Sv. Jurgio Dr-ja savo susirinkime nutarė atsaukti atstovus iš Labdarybės Dr-jos dėl kun. Jakaičio neteisingo elgesio.

J. MICKEVICIUS-SMITAS

"Keleivys" ir "Vienybėje", J. Mickevičius-Smitas išspausdino savo laisvą komunistams ir nekomunistiniams darbus, vadų slapyvardes ir tikruosius vardus. Sandariečiams galbus neprošalį žinoti kas yra J. Mickevičius-Smitas.

1912 metuose, kai buvo iškilęs didysis Lawrence, Mass. audėjų streikas, tai su įvairiais IWW. lyderiais atsirado iš kažkur Juozas Smitas (ir tai ne tikroji jo pavardė). Tais laikais, ir ypač streiko laikais, jis buvo jau neprasčiausias agitatorius - prakalbininkas. Politikoje mažai ką tenusimanė, o ypač lietuvių reikaluose, kovose už savo teises kaip čionai, taip ir Lietuvoje. Lietuvių laikraščių kaip ir neskaitė, jei bent retkarčiais, išsilus, nusipirkdavo "Keleivį" ar "Laisvę". Tautiškais laikraščiais ir darbais nežinogėdavo. Laikė pabaigos streiko (ar tuoj po streiku) vedė iš Lowell, Mass. lenkaitė ir po vedybų pragslinkus keletai mėnesių dingti, pakol jis nepradėjo "peštis" su bolševikais. Veddamas streiką pas mas (Lawrence) pasirodė teisingesnis, negu kiti, kurie vedė audėjų streiką: negalėčiau prikišti J. Smitui, kad jis iš Lawrence, Mass. 1912 metų streiko pasinaudojo, praturtėjo, taip kaip praturtėjo kiti vada (airniai ir italai).

Embė.

EXTRA!

"Dirva" turi nepaprastai naujieną. Kas mėgsta skaityti gražius raštus lai skaito "Dirva".

"BALTIJOS ARAS" yra naujas nepaprastai originalis istoriškas romanis iš pabaigos 10-to ir pradžios 11-to šimtmečių prietikių vieno jaunikačio Lietuvio Baltijos ir kitose jūrose. Tokio skaitymo dar Lietuvių knygose nėra, nors Lietuviai per amžius gyveno prie jurių. Romanas tęsis per "Dirva" apie metus laiko. Telpa taipgi daug kitų naudingų raštų.

"Dirvos" kaina metams Amerikoje \$2, Kanadoje \$2.50, visur kitur \$3. Pamatymui dyka!

"DIRVA"

6820 Superior ave.
Cleveland, O.